
REUTERSWÄRDSKA



SLÄKTFÖRENINGEN

BULLETIN

JUNI 2006 ÅRGÅNG NR 21



*Karl XI på hästen Brilliant i slaget vid Lund 1676.
Målning av David Klöcker Ehrenstrahl 1628, Gripsholms Slott*



BULLETINEN utges av Reuterswärdskas Släktföreningen. Ansvarig utgivare: Peter Reuterswärd. Postgiro 20 28 55-3
Postadress: Sekr. Marina Reuterswärd, Rosornas väg 15, 182 38 Danderyd. Tel 08-755 57 58, 070-756 42 88
Epost: marina.reutersward@telia.com Släktföreningens hemsida: www.reutersward.info

I detta nr:



ORDFÖRANDE
HAR ORDET 3



SLAGET 4
*Karl XI, Anders Hof och
HÄSTEN
av Peter Reuterswärd*



DJURLIV 11
*Hos Hovjägmästare Gösta A C
Reuterswärd (I) 1887-1963*



JACKAL 14
en generallöjtnants tjänstehäst

INBJUDAN TILL BRUNCH 15
på NYA SÄLLSKAPET



DJURENS VÄN 16
*och hundarna Från världens tak.
Av Marina Reuterswärd (II)*

ANNONS SLÄKTBOKEN 21

VISION, INRIKTNING OCH
BETYDELSE 22
*Styrelsen för Reuterswärdskas
Släktföreningen*

MEDDELANDE FRÅN ARKIVNÄMNDEN 23



HUSDJUREN PÅ
ÅKERSHULT 24
*Minnen från den gamla goda
tidens hembygd och skola.
Av Adolf Reuterswärd (II) publicerad 1922*



LISEN, OSCAR, FELIX OCH
FRIDA 30
Av Måns Reuterswärd (I)



MINGELGENERATIONEN 31
Av Therese Reuterswärd (III)

MEDDELANDE FRÅN
STIPENDIENÄMNDEN 33

WWW.REUTERSWARD.INFO 34
Släkten Reuterswärd på nätet



FAMILJESIDAN 35

SKATTMÄSTARENS RAPPORT 36

STYRELSEN 38

Ordföranden har ordet

Kära släktingar och vänner,



Under min korta tid som varande ny ordförande är tankar om framtida projekt och aktiviteter inom vår släktförening ännu på ett idéstadium.

Vid årets hitintills två styrelsemöten har vi fört diskussioner i dessa frågor och vi ser det som oerhört viktigt att styrelsens engagemang och släktföreningens programinriktning dels svarar till släktmedlemmars önskemål inom olika åldrar, dels har förutsättningar för stor uppslutning vid genomförande.

En utgångspunkt bland flera för att lyckas är att skapa en dialog mellan oss släktingar samt med släktföreningens styrelse kring verksamhetsprogram, arrangerande av sammankomster, idéer om lovvärda speciella släktprojekt och framförallt uppslag till givande släkt relaterade aktiviteter av olika slag.

Utifrån tanken om dialog genomför vi därför från styrelsen med detta nummer av Bulletinen en enkät för att be om Edra synpunkter, idéer och önskemål. Praktiska detaljer om enkäten och dess uppläggning mm kan Ni läsa mer om på sidan 22.

Från styrelsen och undertecknad ber vi varmt om Ert deltagande i enkäten och möjligheten att skapa en än bättre släktförening med rika och roliga tillfällen för samvaro, upplevelser och för släktbandens knytande, som det så vackert hette i gångna tider.

Med nutiden i åtanke kommer ordet nätverk i tankarna och hur det under gångna århundraden benämndes förbindelser och ofta vara intimt förbundet med släktskap.

Personligen tror jag att i dagens samhälle släktskap främst är en dimension som bevarar känslan av personlig närhet, lyfter fram en lång gemensam historia och ger stora möjligheter till fin familjär samvaro när tillfälle ges.

Tidsandan och tempot gör dessa aspekter till en bristvara där släktföreningen har sin roll som motvikt, såväl som även släktskapet ibland kan snabbt bana väg för kontakt skapande och värdefulla förbindelser.

Sammantaget förenar en släktförening för dess medlemmar på ett unikt sätt historik, nutid och framtid som spänner över alla åldrar, från den privata till den officiella sfären. Vi inom den Reuterswärdsska släkten bär alla på sitt sätt ett ansvar för att släktföreningen utvecklas i tiden, är aktiv och ger oss det den kan ge till alla och envar.

När vi talar om utveckling har vi som Ni alla vet, sedan några år tillbaka lanserat en egen hemsida på nätet. I min ledare vill jag gärna framhålla att hemsidan www.reutersward.info kunde och borde användas mer aktivt inom släkten som ett forum för att hålla kontakt, föra fram idéer till styrelsen samt publicera nyheter om Reuterswärdare eller artiklar på temat Reuterswärdiana. I de sistnämnda fallen är Ni varmt välkomna att kontakta vår Webb-mästare och hemsida redaktör Anders Rd (III) kring införande etc., anders@reutersward.nu

ÅRETS BULLETIN

Temat för år 2006 är starkt knutet till den betydelse som djur, främst husdjur spelat i våra förfäders liv och även för många av våra släktingar idag. En av de främsta i dessa sammanhang är vår egen Marina Rd (II) som sedan många många år är varmt tillgiven djur. Ett engagemang och en insats

vilken uppmärksammats officiellt under år 2004 när Marina gavs äran att tilldelas titeln "Djurens hjälte" för sitt helhjärtade arbete för djurens väl i Sverige. Utmärkelsen delas ut av det svenska försäkringsbolaget AGRIA. Juryn, som bestod av representanter från olika djurägarorganisationer, hade att välja bland ett stort antal kandidater.

Årets artiklar med inriktning på djur och Reuterswärdare är en läsvärd och stimulerande blandning av släkthistorik, bild-collage, kåseri och allvar. Vi hoppas artiklarna kommer ge läsglädje och insikt om ytterligare en facett på släktens stora palett av intresseområden och förmåga.

På sidan 31 kommer Therese Rd (III) i en artikel framföra tankar och idéer för möjligheter till närmare kontakter bland släktens ungdomar och yngre medlemmar. Hennes initiativkraft och engagemang känns väldigt inspirerande för oss alla i styrelsen. Vi hoppas på framgång bland alla Er yngre i släkten och att Ni känner att här finns möjligheter som inte funnits tidigare.

För i höst planerar vi ett större och trevligt evenemang på temat "Våra Släktföremål Hemma".

Tanken är att vi träffas till söndags brunch och

därefter kommer tillfälle ges för att visa och berätta om föremål och dokument som har funnits länge i släkten och som därmed har en för oss intressant anknytning. Plats kommer vara Nya Sällskapet på Västra Trädgårdsgatan i Stockholm, den 12 november. Inbjudan och mer information finner Ni på sidan 15.

Till evenemanget vill vi att så många som möjligt väljer att ta med mindre släktföremål, dokument & bilder och annan Reuterswärdiana, vilka är intressanta för en större krets av släktingar.

Vår Arkivnämnd kommer vara på plats och vi har även engagerat utomstående expertis som kan bidra med kunskap om material, tillverkning och stil samt eventuellt värde för att öka förståelsen om de saker ni alltid sett i Edra föräldrars hem, men kanske också haft funderingar över.

Er tillgivne ordförande

Peter

Läs om släkten!

Följande skrifter finns att beställa från släktföreningen för 75:- per styck, genom insättning på postgirokonto nr 20 28 55-3. Ange namn och adress samt vilken skrift det gäller.

Berättelsen om Stamfadern Anders Hof Reuterswärd

– **En Västgöta Ryttare** av Carl A. E. Reuterswärd 1984.

En Östgöta Ryttare Lorentz Peter Reuterswärd berättelsen om stamfaderns son av Carl A. E. Reuterswärd 1988.

Reuterswärdiska Boställen på 1800-talet

– Färdanvisningar och kartor. **Östergötland** av Erik A. Reuterswärd 1976. **Småland** av Göran E. P. Reuterswärd 1993.

Gösta F. P. Rd's "**Lilla gula**", 1979, ättlingar till Anders Hof även på kvinnosidan (stencilupplaga).

Reuterswärdiska Släktboken – Ätten Reuterswärd – Historien, Arvet, Myten. Av Fil.Dr Ulla Johanson. Pris 375:- inkl porto och emballage.

Slaget, Karl XI, Anders Hof och hästen

AV PETER REUTERSWÄRD (III)

Närheten mellan hästen och människan genom krig och fred har genom årtusendens historia varit en del av vår civilisations utveckling och framgång, intill paradigm skiftet under vårt förra århundrade från hästens till bensenmotorns kraft.

Att hästen också varit avgörande för den Reuterswärdska ättens uppkomst och vår anfaders Anders Hof's levnadsbana är ett i skrift inte tillfullo historiskt dokumenterat faktum om än i flera källor behandlat förhållande.

En fullständig sanning är dock är att allt från lagar, till släkterelationer och krigiska hjältepos, som vi alla vet, har i många historiska fall med ackuratess traserats, förts vidare och bevarats från generation till generation.

Låt oss nu flytta oss tillbaka till den 4 december kl 01.30 år 1676 och slaget vid Lund när ”i dag dansade Sveriges krona på Bielkes värjspets”, ett berömt yttrande av Karl XI.. och manne... *Västgöta ryttaren Hof's häst...*

Underlaget till följande redogörelse är publicerade källor (1) vilka i eller annan form behandlar slaget vid Lund, dess förlopp och enskilda händelser under slaget.

Den 3.de december hade kungen och det högre befälet samlats till advent gudstjänst under ledning av Haqvin Spegel i Lilla Harrie kyrka utanför Lund. Samma dag fick trupperna besked om att uppbrottsorder skulle komma efter midnatt. Uppbrottsorden dröjde dock till 01.30.

Bättre än någon annan har den gamle historiken Anders Fryxell skildrat uppbrottet. ”alla regementen ryckte i bestämd ordning ur lägret. Konungen red till varje tropp särskilt och sade dem några uppmanande ord. Fotgardet (Livregementet) uppmanade han att inte avlossa den sista salvan förrän på 10 till 12 stegs avstånd från fienden. ‘Men’ sade fältmarskalken Helmfeldt, ‘om folket kommer så nära vad skola de då göra sedan sista salvan är avskjuten?’

‘Då’, sade konungen, Då gossar: Pliten i hand och muskötcolven upp! Sen gäller det att gå lös på danskarna!”

Natten var månljus och man avvaktade månens nedgång innan marschorden gavs 02.25.

Med fälten som var täckta av ett tunt snölager hade den goda sikten i den kalla vinternatten annars lätt kunnat avslöja vad som var i görningen.

Strax efter klockan 05.00 stod hela armen stridsberedd på södra sidan av Kävlingeån, endast några kilometer från det sovande danska lägret. Först i gryningen, vid halv åttatiden, blev de högre danska befälhavarna varse vad som höll på att hända.

När uppmarschen var gjord stod armen i fem kolonner med riktning mot Kävlingeån. Längst i väster stod infanteriet och artilleriet. Till vänster om dem högerflygelns kavalleri i två kolonner med bl a Livgardet till häst även kallat Drabantgardet med Anders

Hof, under befäl av överstelöjtnant Hans Henrik von Siegeroth, eller som det står i vårt sköldebrev, Drabanterna till häst. Till vänster om högerflygelns, stod i sin tur och likaledes i två kolonner vänsterflygelns kavalleri med bl a Anders Hof's gamla regemente Västgöta Ryttare.

Drabanterna eller Livgardet till häst var ett elitförband med uppgift bl a att skydda konungen.

I slaget vid Lund uppträdde drabanterna som självständigt förband och kämpade sida vid sida med kungens Livregemente, vid flera tillfällen under konungens direkta ledning.

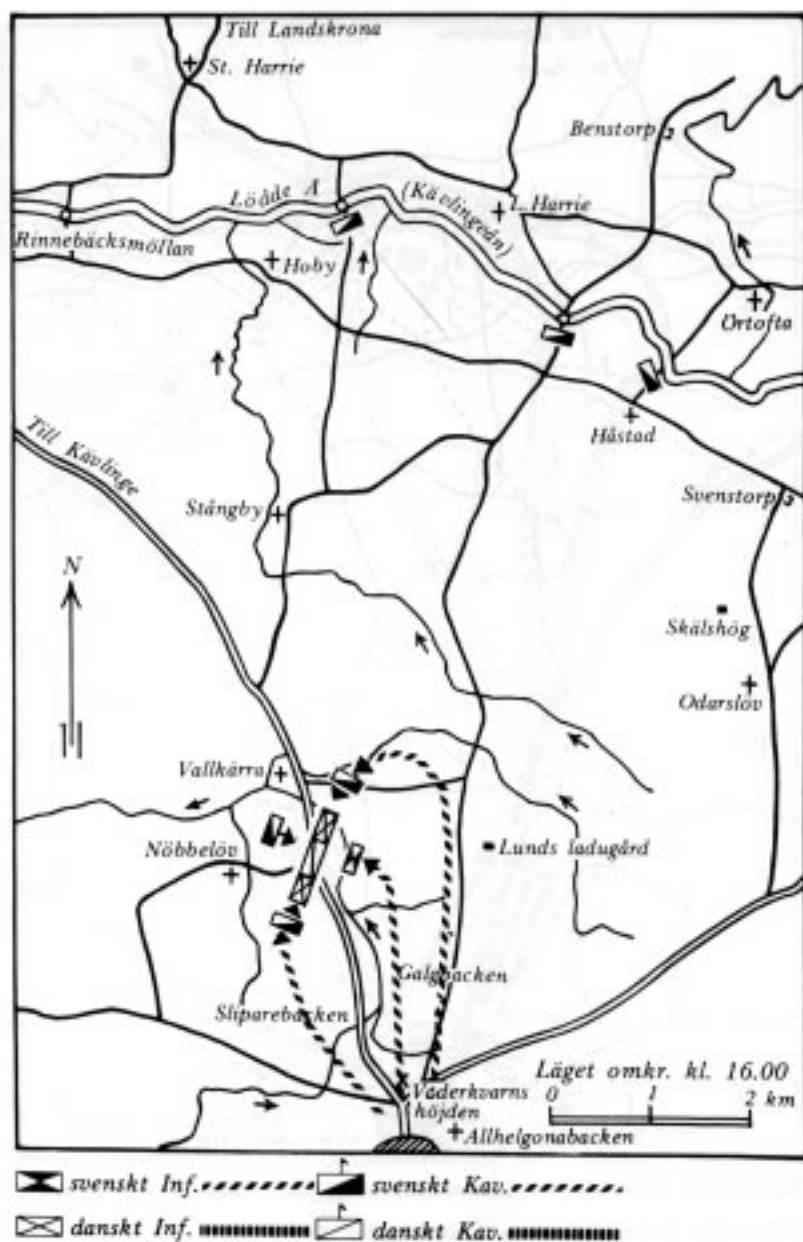
Gardet var alltså under pågående strid bundna av sin plats i slagordningen och kunde därför ej svara för Karl XI:s skydd i alla de situationer, då kungen impulsivt eller oavsiktligt kom att skiljas från slagordningen. Sannolikt hade därför en antal drabanter avdelats för konungens omedelbara skydd. Anders Hof kan ha varit med i en sådan ”livvakt” under slaget.



Stamfadern Anders Hof Reuterswärd (1651-1714)

Omkring kl 08.30, i gryningsljuset innan solen ännu gått upp, inledes striden mellan den svenska förtruppen förstärkt med Livgardet till häst och den danska vänstra flygeln. Efterhand engagerades hela

Skiss över slagfältet



den svenska högerflygeln i kampen. Hakvin Spegel beskriver detta ögonblick i sin kända dagbok på följande sätt: "Vid soluppgången begynte våra drabanter, dem Karl XI själv anförde bredvid överstelöjtnant Sigeroth, att fäkta".

Till skillnad från det svenska kavalleriet använde sig danskarna fortfarande av karakollen, vilket innebar att kavalleriet red upp på linje, avfytrade sina ryttarpistoler och sedan vek av åt sidan för att

släppa fram nästa led. Medan Karl XI:s kavalleri istället var beordrat att storma fram mot motståndarna, in i det längsta vänta med att avfyra pistolerna, för att sedan dra värjorna och hugga in på fienden. I sammanhanget kan nämnas att redan Gustav II Adolf ansåg karakollen som föråldrad och ineffektiv samt överskattande pistolernas eldkraft.

I analyser av slaget sägs att i det hela var offensiven, den svenska taktiska doktrinen vid Lund. En av orsakerna till detta skall bl a sökas i den svenska armens numerära underlägsenhet, 8000 man mot danskarnas styrkor om 13.000 man. Slaget kunde därmed egentligen bara vinnas med en konsekvent och hänsynslöst genomförd anfallsprincip.

Den första av de fyra stora drabbningar under slaget eller skaktioner pågick mellan ca 09.00 och 12.00, med Livgardet till häst i centrum av striderna.

Medan förtrupps striden pågick kom trupperna på bägge sidor efterhand fram och ställdes upp för det fortsatta slaget. Danskarnas vänsterflygel och svenskarnas högerflygel ställdes upp på Möllevängen sydväst om Lunds gamla galgplats.

Under direkt befäl av Karl XI gick högerflygeln till anfall. Den första anfallsvågen blev dock tillbaka pressade med bl a Livregimentet under befäl av överste Nils Bielke. Men Bielke gick omgående till förnyat anfall med i täten Livregimentet och Livgardet till häst under Siegeroth. De sammanlagt totalt bara 6 skvadronerna led

stora förluster i anfallet på den numerärt överlägsna fienden. Enligt Bielke sägs följande om striden: "ett sådant fäktande på bägge sidor, att det intet möjligt att beskriva huru det gick till". Kampen blev kaotisk och ytterst förbittrad. Bielke konstaterar att han inte visste "huru många gånger vi nu träffade" och vidare att "vi voro alla över en timma, som mig tycktes, mest continuerligt a' la charge, med pistoler och mer med värjor". Klock-

an var nu ca 10.00. Svenskarna hade dock till slut blivit framgångsrika i det förbittrade handgemäng-
et och de danska förbanden råkade illa tilltygade i
upplösning.

Den danska sidan övergick sedan efter hand till
full flykt mot sitt tidigare läger förföljd av av sven-
skarna. I förföljandet deltog bla Livgardet till häst
med Karl XI, fältmarskalken Simon Grundel-Helm-
felt och kavallerigeneralen Rutger von Ascheberg
samtliga i täten för de efterföljande.

I jakten på de flyende blev dokumenterat kung-
ens häst "Thotten" skjuten i pannan. Hästen blev
som det omtalas "därav något oregerlig" (cit
Haqvin Spegel), vilket bör vara förstäeligt! Kulan
rikoschetterade sedan upp mot Karl XI:s hatt. Här
infiner sig nu några intressanta omständigheter.
Betänk först en grupp ryttare i vild ritt kanske
också under handgemäng med flyende. Kungen
måste nu snabbt och i ridande språng byta häst och
samtida skildringar säger att konungen istället
besteg sin berömda vita rashäst Brilliant (se
omslagsbilden), vilken han fått i vängåva året innan
av Ludvig XIV av Frankrike.

Att i denna i stund "den" hästen fanns till hands
i stridens hetta talar mot krigets lagar för att använ-
da en känd maxim. Det är därför högst troligt att
att någon i kungens närhet, tex en drabant, erbju-
dit konungen sin häst i avvaktan på att hans reserv-
häst Brilliant kunde föras fram och ges till Karl XI.

Medan den svenska högerflygeln framgångsrikt
jagade och besegrade sina danska fiender kom
armernas infanterieförband i centern i strid med
varandra.

Efter en inledande artilleriduell gick de bägge
armerna till anfall motvarandra. Den danska över-
lägsenheten i antal fällde till att börja med avgöran-
det. Svenskarna tvingades med stora förluster till-
baka. Sammantaget såg det ut att bli en total dansk
framgång. Men i detta läge anföll det svenska
kavalleriet mycket överraskande från den svenska
centern. Nämnas skall att den danska centern inte
innehöll några kavalleriförband. Nästan omgående
fann sig de danska bataljonerna omringade och
drevs till en nästan panikartad flykt. Svenskarna
hade lidit stora förluster men det blev än värre för
danskarna; de dödades i stora mängder på strids-
platsen och under flykten. På bägge sidor återstod
bara spillror av infanteriet och endast ett fåtal
bataljoner var för ögonblicket stridsdugliga.

Infanteriets strid hade varit i 2 timmar och förts

med stor häftighet. Det okonventionella draget att
stödja den svenska centern med kavalleri kom att
fälla utslaget. Striderna fotsoldater i mellan hade
varit intensiv med stort handgemäng. Det svenska
infanteriet hade som ovan sagts fått order om att gå
på och avvakta med eldgivning till det sista. Den
danska centern nederlag var förkrossande – nästan
värre än ödet för deras vänstra flygel.

Nordflyglarnas strid 10.00 – 12.00; Styrkeför-
hållandena var även här till svenskarnas nackdel,
19 skadroner mot 24. När danskarna plötsligt gick
till anfall vid 10-tiden, råkade de svenska skvadro-
nerna i oordning. Striderna blev mycket förvirrande
och flygelchefen generallöjtnant Henrik Galle blev
skjuten till döds vilket ökade oredan bland de sven-
ska trupperna. Ett regemente finska dragoner satt
av och stred till fots och blev nästan tillintetgjorda.
Dess chef överste Herman von Burghausen dödades
själv i den förtvivlade kampen. Västgöta ryttare,
Anders Hofs gamla regemente, under den äldre
översten Per Hierta som sårades, undkom med nöd
och näppe samma öde.

Det massiva danska anfallet ledde till reträtt och
näst intill ren flykt. Endast 5 skvadroner av 19 var
i eller förblev i stridsdugligt skick och dock därtill
omringade. En genombrytning genomfördes lycko-
samt av generalmajor Johan Schönleben som fick
överta befälet av vänsterflygeln efter att Galle stu-
pat. I glesa klungor förenades sedan de retirerande
trupperna med den svenska centern.

Historikerna säger att den danska sidan i detta
läge hade segern inom räckhåll. Om chefen för den
danska högerflygeln Friedrich von Ahrendorff, valt
att beordra sina segrande soldater att gå på och slå
ut resterna av den svenska flygeln kunde han ha
säkrat en dansk seger. Hans försiktighet bjöd
honom dock att bli stående i tagen terräng och
omgruppera. Möjligen kan han mycket lätt förlorat
överblicken av skeendet och inte insett hur nära han
var en fullständig seger.

Under tiden och efter plundring av det danska
lägret kvarblev de svenske med kungen vid Käv-
lingeån, 8 kilometer från de häftiga strider som
samtidigt rasade på annan plats. Karl XI höll krigs-
råd vid ån, benägen att bli där man var för att kon-
trollera att de danska trupperna inte tänkte åter-
vända. Kvardröjandet under tiden 11.30–13.45
kunde faktiskt lett till att slaget förlorats vilket sägs
av många militära experter. Det lär ha varit hov-
marskalken Rosenhane och generalkvartermästaren



Ryttarstrid under slaget vid Lund. Skiss av J F Lemke, Nationalmuseum

Erik Dahlberg som ilande anlände till rastplatsen med rapporter om den desperata situationen vid Lund. Sägase kan att tidigare krigsveteranen överste Hierta vågade efter slaget yttra vad många kände och skällde närmast ut kungen för att ridit bort från de sina och armén.

Ungefär mitt på dagen inträffade ett uppehåll i striderna, som båda sidor ägnade åt återsamling. Nya svenska och danska slagordningar bildades av centern och de bägge tidigare nordflyglarna. Bland de svenske spreds nu missmodet eftersom kungen inte varit synlig sedan tiotiden.

Den andra stora drabbningen under slaget pågick 13.15–14.15 och inledes med danskt anfall, uppgörelsen sägs ha varit mycket hård och därtill en blodig uppgörelse. På högersidan pressades svenskarna bakåt, medan centern höll ut. Striden blev snart oordnad och bägge sidor fick ammunitionsbrist. Efter oavgjord drabbning drog sig bägge sidor tillbaka och än syntes inte kungen till. Det var nog ungefär samtidigt som Dahlberg och Rosenhane begav sig norrut för att leta upp Karl XI var nu än han befann sig.

Den danska armén omgrupperade och förbered-

de nu sitt slutanfall. Tredje aktionen 14.15–15.15; Av den sammanslagna svenska vänsterflygeln och centern återstod nu omkring 3000 man av 5000 och redo att möte en överlägsen dansk slutattack.

Nu fanns inte mycket krafter kvar, varken psykiska eller fysiska, hos den svenska armén. Missmodet började än en gång få grepp om soldaterna. En stark orsak var självfallet ovissheten om kungens öde. Den totala demoraliseringen var nära och både officerare och meniga sägs ha börjat dra sig ur leden och ge sig av mot Malmö.

Strax skulle danskarna inleda sitt anfall då det inträffade, det som den svenska sidan gett upp hoppet om. Den svenska högerflygeln med nio skvadroner närmade sig i högt tempo med Karl XI i spetsen, efter 5 timmars osäkert öde.

Istället för att anfälla vände nu den danska armén helt om. De svenska trupperna under kungens ledning försökte en kringgående rörelse för att dels undvika drabbning med de överlägsna danska styrkorna, dels försöka förena sig med resten av svenskarna. Under den danska helomvändningen och grupperingen för att förhindra kungens kring-

gående rörelse skildes danskarnas högerflygel av och i detta läge beslöt Karl XI att anfalla vänsterflygeln.

Anfallet och genombrytningen misslyckades och svenskarna ådrog sig stora förluster mot danska pikenare. Samtidigt hade den danska flygeln återbördats och kunde slå tillbaka ett andra svenskt anfall. Danskarna gick nu till motattack och tvingade svenskarna tillbaka.

Nu infinner sig nästa nervkittlande och historiskt dokumenterade händelse på temat; Slaget, Karl XI, kanske.... Anders Hof och Hästen.

Redan under det första anfallet hade några få, längst ut på höger flanken nästan lyckats slå sig igenom två danska skvadroner, bland dessa Karl XI, Dalberg och general Ascheberg chef för kavalleriet. Genom en lucka hos de danske bröt sig nu dessa tre och en anslutande drabant från Livgardet i sin blå

livrock våghalsigt igenom. Genombrytningen var fräck, och djärv intill dumdristighet, men Karl XI var sin egen paroll trogen. Segra eller dö! Alla fyra kom lyckligt igenom utan att bli sårade utom Dahlberg som blesserades lätt.

När kungen var nära sina väntande trupper skall han ha ropat ”Bröder, visa Er nu som ärliga män, och jag försäkrar Er, att den gode guden skall ge oss segern”. Jublande mottog hans soldater anropet och konungens återkomst.

Fjärde drabbningen, 15.15–17.00; På tre kolonner under kungens ledning ryckte sedan svenskarna fram. Inför den sista striden var styrkeförhållandena troligen 4000 svenskar mot 4500 danska trupper. Karl XI gick till frontal anfall och senare även Bielke med den ”tidigare högerflygeln” anfallande i ryggen på de danska förbanden.

Danskarna blev nästan inringade och striden kortvarig. Efter mindre än 30 minuter var det dan-

Slaget vid Lund blev en våldsamt strid man mot man. Ill. Göte Göransson



ska motståndet brutet. Soldaterna flydde hals över huvud eller försökte lägga ned vapen. Striden blev till slakt på instängda och hopträngda soldater i resterna av den danska arm'en. Slutfasen av slaget var ohyggligt enligt många samtida källor. Klockan var nu 17.00 och mörkret hade kommit. Alla tankar på förföljande av flyende uppgavs. Ordern om eld upphör gavs till utmattade svenskarna där de stod i eldskenet från ett brinnande Vallkärra by. Den svenska segern tillskrivs Carl XI personligen av många historiker och kungens plötsliga uppdykande på sin vita häst fällde avgörandet då den danska segern var så nära.

Efter nästan 16 timmars stridshandlingar stod den svenska sidan som segrare och nästan 9000 man låg kvar på slätten runt Lund, varav 3000 svenska. Totalt var antalet stupade fler vid detta slag än vid Poltava.

Slaget vid Lund är en av de mest dramatiska händelserna i den svenska historien när likaväl vårt land kunnat gå en annan okänd framtid till mötes. Att vår anfader genom en händelse eller tänkbart förtroende att vara i konungens närhet kanske spelat en avgörande roll för slagets utgång, bör få oss alla att känna historiens vingslag och en ära över vårt gemensamma ursprung och släktnamn.

EPILOG

I en serie sommarartiklar för många år sedan i SvD av Gustav von Platen, kom en av dessa att handla om slaget vid Lund och Karl XI med titeln "I galopp med Karl XI". I texten finns följande rader: *Den häst som den elfte Carl besteg under striden var ingalunda, som den kände skalden Greve Carl Snoilsky (1841 - 1903) påstår i sin patriotiska dikt Brandklipparen, en gåva från en okänd soldat ur folkdjupet, utan hästen Brilliant som kungen fått i gåva av Ludvig XIV.*



Monument över slaget vid Lund

Frågan väcks om varifrån Snoilsky fått ingivelsen att nämna "en okänd soldat" i dikten när en del historiska källmaterialet omnämner Brilliant i sammanhanget? Döm om förvåning när man läser vår framlidne Carl A. E. Reuterswärd's eminenta essä "En Östgöta Ryttare" och kommer till sid 36 om Anders Hofs son Lorentz Peter.

"Sättra säteri ligger som nämnts en mil nordöst om Ödeshög. Trakten var välkänd för Lorentz Peter, eftersom socknen låg inom Vadstena kompanis område. Lorentz Peter köpte Sättra av Friherrinnan Horn 1763, som i sin tur köpt gården några år tidigare av auditören Snoilsky. Gården hade i

Forts. sid. 33

Djurliv

HOS HOVJÄGMÄSTARE GÖSTA A C REUTERSWÄRD (I) 1887-1963

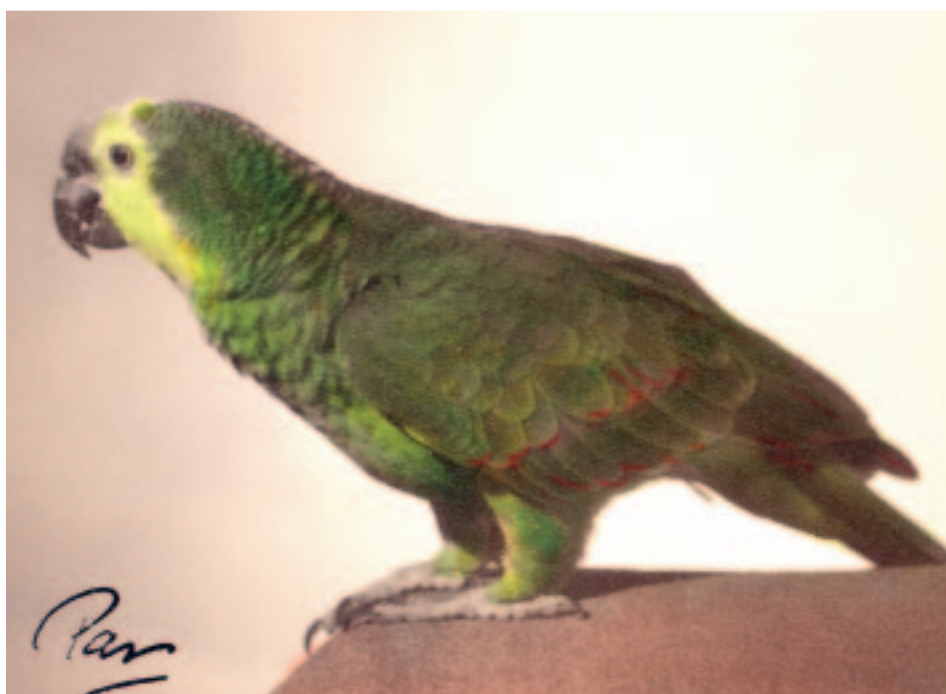
Hovjägmästare Gösta A C Reuterswärd (I) 1887-1963 och hans hustru Mary f. Nordenfalk samt döttrarna Viveka 1916-1936, Hedvig g. Hedborg samt Caroline g. Hesselgren och hennes döttrar Anna och Marie g. Tuvlind. Bilderna har ställts till Släktföreningens förfogande genom Carolines välvilja.



Ovan: Hedvig med Kurre. Historien förtäljer att Kurre vid 60 års ålder lade ett ägg!



Ovan: Skolgossen Gösta A C Reuterswärd (I) med hunden Chick hos Kongl. Hof-fotograf Bernard Hakelier i Örebro 1897.



T.v. Mamma Marys papegoja Kurre fotograferad hos den berömda fotografen PAN. Ett öde han delade med många av den tidens celebriteter,



Ovan t.v. Caroline med Ruff på Jäders Bruk. Ovan t.h. Viveka Rd (1916–1936) med schäfern Boss på Ferna Bruk.
Nedan: Marionette på Jäders Bruk, Marionettes moder var Mirya (Minette) på Ferna Bruk och Mary Nordenfalks ponny.



Nedan t.v. De tama älgkalvarna på Ferna Bruk var mycket duktiga att gå i trappor med morbror Johan Nordenfalk

Nedan t.h. Caroline med jakthundarna Ruff en vorsteh och den engelska settern Fly på Jäders Bruk





Ovan: Caroline 7 år 1929 med påfågeln Jakob. Nedan t.v.: Viveka på Jäders Bruk med en tax från Veroni Sand-

ströms berömda kennel. Nedan t.h. Carolines döttrar Anna och Marie med fjordingen Emil, 1969.



Jackal

EN GENERALLÖJTNANTS TJÄNSTEHÄST

Historien om en något egensinnig häst i tjänst hos regementschefen Pontus Reuterswärd (III) 1871-1949 här berättad av hans son överste Carl A E 1909-1997 i boken "Att Minnas".

På den tiden hade regementschefen två tjänstehästar. Vi pojkar fick hjälpa pappa att motionera dem. Oftast skedde det om söndagarna, då Pappa red ut med oss. En av Pappas hästar hette Jackal, som tidigare varit general Carlesons häst. "Fabbe", en förkortning av generalens förnamn Fabian, var inte någon större ryttare. Han hade ridit Jackal i mycket kort trav, vilket medfört att Jackals steglängd var starkt hämmad. Över huvud taget verkade Jackal uttråkad och kunde fås i snabbare tempo endast med mycket kraftiga "hjelper".

En vårdag fick jag löfte att rida Jackal efter slutad "skrivning" vid 3-tiden. Skrivningen hade gått bra, och jag var vid prima humör, när jag red ut på övningsfältet. Jackal stänkade, men jag lyckades få honom i trav. Jag red de vanliga ridvägarna. Så småningom var det tid att vända åter.

Vi passerade "Kråkberget" och några kråkor

flög upp och kraxade olycksbådande. Jag red ut på "Södra fältet", som ledde mot stallet. Strax innan man kom till kasärn skulle man passera en djup ravin med mycket brant sluttning. Jackal klippte med öronen, när han kände igen sig och fattade oombedd galopp.

Till en början gick det i ett hyfsat tempo, men så plötsligt "tog Jackal tygeln" och ökade farten. Jag försökte med de medel, som jag lärt mig, att minska hastigheten, men Jackal endast ökade..

Nu gick det i firsprång mot ravinen. Jag blev orolig, för med den farten skulle vi säkert kullbyttas. Vi närmade oss snabbt ravinen. Jag greps av skräck. Enda möjligheten syntes vara att söka styra in Jackal mot en av de två ekar, som stod vid randen av ravinen. Kanske kunde jag då få håll på Jackal. Med all kraft drog jag med bägge händerna i högertygeln och se, jag lyckades få Jackal att rusa strax till vänster om den ena eken. Samtidigt minskade Jackal tempot något.

När vi galopperade in under eken lyckades jag i sista stund få tag i en av grenarna, där jag blev

hängande ett ögonblick för att sedan ta mark, medan Jackal rutschade nerför branten på bakhasorna. Med tom sadel och slängande stigbyglar fortsatte Jackal i karriär upp till stallet, där han flämtande och löddrig togs om hand av stallpersonalen. Om en stund kom jag själv linkande till stallet och togs emot menande blickar och det ironiska konstaterandet "Jaså, ni kommer skilda åt".



INBJUDAN TILL BRUNCH på NYA SÄLLSKAPET

Västra Trädgårdsgatan 6, Stockholm
Söndag 12 nov kl 11-15

Tema: Våra släktföremål hemma

Vi träffas på Nya Sällskapet och samtidigt kommer vi visa och berätta om föremål som har funnits länge i släkten och som därmed har för oss en intressant historia. Reservera gärna redan nu 12 november för släktföreningens sammankomst i höst!

...Det finns mycket hemma hos oss och som funnits i släkten och som kan berätta om våra förfäders liv.

Det kan vara en möbel, en tavla, fotografi eller gamla dokument eller brev. Kanske finns det frågor om vad det har kommit ifrån eller vem som finns på bilden. Har ni föremål eller dokument som är intressanta för en större krets av släktingar, får ni gärna ta med och visa upp det för oss andra den 12 november.

Kanske har ni bidra med att berätta något om det. Det är viktigt att vi berättar om föremålen så att deras historia hålls levande och inte glöms bort i framtiden. Eller också kan ni få hjälp med svar på några av Edra frågor som kanske finns.

Arkivnämnden kommer ha expertis närvarande som kan bidra med kunskap om material, tillverkning och stil som kan öka förståelsen om de föremål som ni alltid har sett i Edra föräldrars hem, men kanske också haft funderingar över.

Arkivnämnden har genom åren fått ett stort antal donationer och dispositioner från Reuterswärdare. Största delen av denna samling finns arkiverade i källaren under Riddarhuset. Men mycket släkt-historiskt intressant material finns även hemma hos Er alla. Ibland saknas kunskap om dessa vilket kan medföra att material slängs eller att föremål säljs utom släkten.

Arkivnämnden är angelägen om att föremålen fortsätter att finnas som levande föremål inom släkten. Om ni av olika skäl kan behöva avyttra något värdefullt ser vi gärna att föremål och dokument i första hand överlåtes till någon inom släkten.

Gå gärna in på vår hemsida www.reutersward.info redan nu och anteckna Ert intresse för att komma samt hur många ni blir.

Påminnelse och separat inbjudan med ytterligare detaljer kring evenemanget kommer skickas ut till alla släktmedlemmar i god tid innan den 12:e november

Hjärtligt Välkomna önskar
Arkivnämnd och Styrelse

Djurens vän

OGH HUNDARNA FRÅN VÄRLDENS TAK. AV MARINA REUTERSWÄRD (II)



Marina Reuterswärd (II). Foto Johan Frick-Meijer

Efter ett livslångt engagemang för och med djur har jag många gånger ställt mig frågan - vem är en djurvän? Svaret kan kanske sammanfattas i fyra meningar. En djurvän kan identifiera djurs utsatthet. En djurvän skyddar djur från skada och lidande. En djurvän respekterar djurs artegna förutsättningar och behov. En djurvän verkar oegennyttigt för att synliggöra djurs behov. Jag vet inte om jag lyckas uppfylla alla dessa kriterier men jag har i alla fall försökt.

Från tidig ungdom mot plågsamma djurförsök, mot nöjesjakt, mot det grymma dödandet av sälungar, mot användandet av päls från djur, mot burhöns, mot mink o rävfarmar, demonstrationer, uppvaktningar, skrivelser, motioner, insamlingar av pengar och namn

Jag har initierat och drivit en rad kampanjer, **Antismällarkampanjen** mot smällare som krävde nio års idogt arbete för att få till stånd ett förbud. Tyvärr måste man konstatera att förbudet ej nått sitt syfte att få slut på de stora negativa effekter som pyrotekniska produkter medför för många hundar och deras ägare. Stor kreativitet hos tillverkare och återförsäljare tillsammans med en passiv tillståndsmyndighet visar att kanske den enda vägen är att peka på de mycket negativa miljöeffekterna med stora giftutsläpp orsakade av fyrverkerierna. Kanske en väg att gå då varken skadefrekvens på människor, djur eller egendom som inträffar varje år verkar hjälpa. En kampanj för att **rensa bort rostig taggtråd** som blivit kvar i naturen. En insamlings-

kampanj för **utbildning av minhundar**. **Djurägarkortet** som är ett kort med information om att man är djurägare och vid olycksfall kan räddningspersonal snabbt få reda på om det finns djur som behöver undsättas eller få hjälp. Instiftat **Stockholms Kennelklubbs hundskyddsfond** och har varit dess ordförande sedan starten 1983. Fondens syfte är att lämna hjälp åt behövande hundar samt bidra till forskning rörande hundhållning i tätort. Sedan 1990 delar fonden ut **utmärkelsen "Guldbenet"** vid den årliga galamiddagen i Vinterträdgården Grand Hotel då minst 400 gäster och ett åttiotial av Sveriges vinstrikaste hundar deltar i vad man i hundkretsar kallar hundarnas "nobelfest." Hela överskottet går oavkortat till fonden som kunnat bl.a. stödja Hundstallet som på helt ideell grund tagit på sig ansvaret att ta emot, vårda och omplacera misskötta, övergivna hundar under snart hundra år. På www.hundstallet.se finns mer information. Årets mottagare av Guldbenet var Manimalis - en ideell fristående organisation vars syfte är att öka kännedomen om sällskapsdjurens positiva inverkan på människa och samhälle. www.manimalis.com

För tjugofem år sedan var den allmänna uppfattningen att de som sysslade med djurskydd var halvtokiga gamla tanter som sprang omkring och fångade katter i burar. Jag har sedan dess fått uppleva en stor förändring till det bättre, framförallt när det gäller människors inställning till och omsorgen om våra djur. Det finns fortfarande mycket att göra trots att Sverige har en av världens strängaste djurskyddslagstiftning. Till sista andetaget kommer min röst att vara djurens.

STÖD HUNDSTALLET OCH MANIMALIS! GÖR DET!

MINA HUNDAR FRÅN VÄRLDENS TAK

Som Ni kanske har förstått av alla djur är det hundarna som tagit störst plats i mitt liv. Nu vill jag berätta om min snart fyrtioåriga Tibetanska resa.

I slutet av Nybrogatan i Stockholm låg Bastmans en affär som hade allt en välekiperad

hund kunde behöva och litet till på 60 - 70-sjuttioalet. Det var där jag mötte mitt öde och förlorade mitt hjärta för all framtid. Det hör till saken att den vänliga kassörskan satt i en glaskur där man

betalade sina inköp. Vid ett av mina besök året var 1970 fanns ett foto av en liten långhårig hund uppsatt på glasväggen. Det var en Lhasa Apso en hundras från Tibet som hade introducerats i Sverige genom några importörer från England några år tidigare. Det var så mitt intresse och engagemang för Tibet dess kultur och framförallt de tibetanska hundraserna fick en flygande start. En tingad dvärgpudel avbeställdes och efter en viss väntan kom min första apso *Belucha Baba* en blondin så helt olik de hundar som alltid funits i mitt hem.

Orädd, värdig och klok styrde hon sin flock helst från en upphöjd plats gärna på en mjuk kudde.

Belucha har fått många efterföljare de fantastiska halvsyskonen *Champion Tintavon Burundai* och *Champion Tintavon Sa-sky*a, legendariska i utställningsringarna under sjuttioalet med många Best in Show vinster. Både Burundai och Sa-sky kom från Paul Stanton Kennel Tintavon i England. Det slutade med att jag "importerade" Paul också. 1979 kom han till Sverige för att stanna här och är nu en världsberömd hunddomare med domaruppdrag över hela världen. *Champion Escafeld Parvati* gav

Jaibel's Belucha Baba. Foto: Pax



Sa-Sky och Marina på väg mot ytterligare en Best in Show seger. Foto: Andréas

min enda valpkull två flickor Pema-Gyalpo och Dekyi-Tsering. Jag insåg tidigt att valpuppfödning inte var någonting för mig – jag skulle aldrig kunna sälja valparna – hur kunde jag veta att de verkligen skulle få det bra? Alltså stannade de på Rosornas väg. *Tintavon "Pooh" Tamarind* kom till familjen under en svår tid. Han var en stor tröst när min livskamrat Sven gick bort alldeles för tidigt 1985.

De tibetanska hundraserna blir oftast mycket gamla, 15-16 år är inte alls ovanligt. Nu är de alla borta men efter ett fruktansvärt hundlöst år – det första i mitt liv - fick vi ta hand om en apsodam *Tintavon Absolutly Fabulous "Patsy"* hon ger oss så mycket glädje och jag kan aldrig tacka Paul nog för denna gåva.

TIBETHUND

Tillsamman med en grupp personer med intresse för de tibetanska raserna bildade vi 1972 en rasklubb för Lhasa Apso. Flera blev mina nära och bästa vänner och vi håller efter nära fyra decennium fort-



Patsy tar en välbehövlig rast vid Gyllene Uttern Gränna, på väg till Skåne sommaren 2006. Foto: K von Semkov



Ill. Angela Mulliner

Ordet apso betyder den "hårige". Tibetanerna kallar den Apso Seng-Kyi = liten lejonhund. Den har alltid varit populär i Himalayas kloster där den fungerade som en alarmklocka från en upphöjd plats när en främling närmade sig. Apson var adeln och lamornas hund. Den var en högt värderad gåva som inte kunde köpas för pengar. Liksom alla de tibetanska raserna är den reserverad mot främlingar och mycket noga med sin integritet.

farande ihop och arbetar tillsammans och anordnar bl. a Tibethund som 2007 firar 35årsjubileum. Tibethund har haft ett nära samarbete med Svensk-Tibetanska skol och kulturföreningen. Vid vårt trettioårsjubileum hade vi en insamling som gjorde det möjligt att överlämna en check till Soenam Jamyangling, Skolföreningens grundare för att hjälpa till att förverkliga hans vision att bygga 108 skolor i Tibet. Vi ansåg att det bästa sättet att hjälpa Tibet är att skapa bättre framtidsmöjligheter för Tibets barn. Jag kan berätta att målet med 108 skolor nu 2006 är uppnått. Varför 108 kanske Ni undrar – i Tibet är 108 ett heligt tal.

Det känns underbart att veta att det finns en skola som bär namnet Tibethund, Sverige 2002.

Nu måste vi se till att skolorna utrustas med



Alarmklockorna är på plats!

bibliotek som är ganska okända i det allmänna tibetanska skolsystemet. Soenam talade nyligen om för mig att Pippi Långstrumpböckerna håller på att översättas till tibetanska med hjälp av svenska medel.

TIBETUTSTÄLLNINGEN PÅ TEKNORAMA DJURGÅRDEN 1972.

Gunnel Andersson Kennel Gugul, som födde upp tibetansk terrier, tog initiativet. Vi anordnar en utställning om Tibet med levande tibetanska hundar som ett inslag. Robert af Klinteberg tillkallades i egenskap av tibetolog. Etnografiska museet och Sven Hedins stiftelse ställde en av världens finaste samlingar till förfogande. Hedinstiftelsens Fil.lic. Bo Sommarström gav fri tillgång till Hedins fotografier och teckningar. Många hade aldrig visats tidigare. Det fanns tibetaner på plats trots att det inte bodde så många i Sverige på den tiden, de fyrbenta stod vi för. Utställningen öppnade den 9 september och hölls öppen i nio dagar. Advokat Henning Sjöström invigningstalade och när Robert af



Dekyi-Tsering 4 mån – vad säger den hemska Foo-hunden?

Klinteberg berättade hur många frivilliga krafter (läs hundfolk) som deltagit för att få utställningen klar på absolut rekordtid kom Henning Sjöström med de förlösande orden – ”men då är ju allt det här ett underbart knytikalas där alla bidragit med det bästa de har.”

MÖTEN OCH RESOR

Jag har haft förmånen att kunna resa över hela världen genom mitt arbete på British Airways.

Drömmen var alltid att besöka Tibet. Det tog mig nästan femton år innan den drömmen gick i uppfyllelse. Jag ansökte varje år om visum men föll alltid på frågan om jag var medlem i det kommunistiska partiet. Det var inte min färg, som mera går i blått, och ljuga hade inte lönat sig - det går ju att

kontrollera. Lösningen blev att söka visum i Hongkong vilket gick bra och 1986 gick färden med tåg till Chengdu i Sichuanprovinsen – känd för sina jättepandor. Vidare med flyg till Lhasa som förresten blev inställt två dagar för att vädret var för dåligt att flyga över några av världens högsta berg.

Jag blev inte besviken – ingenting och ingen av de nästan alla världens länder jag besökt kan jämföras med Lhasa när jag för första gången ser palatset Portala. Trots svårigheten att få luft, näsblod och allmän svaghet. Jag skulle nog inte känna igen Lhasa efter de tjugo år som gått. Kineserna har rivit stora delar av den gamla staden – nu finns det hotell restauranger affärer och nattklubbar och mycket mer kineser än tibetaner. För mig var vistelsen i Tibet fylld av mycket starka upplevelser – både fysiska och psykiska – och förstärkte min bild av landet och tibetanerna. De förtjänar allt stöd de kan få för sin långa kamp för rättvisa och självständighet.

En annan resa gick till Darjeeling, en bergsstation i Västbengalen Indien. Darjeeling är ju känt för sina teodlingar och berömda teer. Det var emellertid inte anledningen till mitt besök utan ett möte med sherpan Tenzing Norgay 1914-1986 som 1953 tillsammans med Sir Edmund Hillary var de första att bestiga Mount Everest topp eller Chomolungma jordens moder som tibetanerna kallar berget. Tenzing var en trevlig bekantskap och jag blev bjuden på te i hans hem. Fick se hans lhasa apsos och tibetanska mastiffer som han födde upp med hjälp av

Familjelycka – Tintavon Burundai o Krysants Mari. Lycklig var även duktige fotografen Peter Axell PAX, som lyckades ta bilden när alla var på plats.



sin fru som jag tror var hans andra eller tredje. Tenzing var chef för en bergsbestigarskola i Darjeeling, som jag fick besöka utan att dock försöka stiga upp på den lodräta övningsklippan.

TENZIN GYATSO HANS HELIGHET DEN 14:E DALAI LAMA

Två gånger har jag varit privilegierad att få möta Hans Helighet Dalai Lama som är tibetanska folkets andlige och världslige ledare. Han föddes 1935 i en bondefamilj, två år senare upptäcktes han vara den 14:e Dalai Lama. När en Dalai Lama dör, i detta fall den 13:e, kommer han att återfödas i en ny kropp – i ett litet barn som i regel föds några år senare. Identifieringen av den nya Dalai Lama föregås av många tester och prov innan man är övertygad om att man påträffat reinkarnationen. År 1940 installerades den nye fjortonde Dalai Lama.

Ett möte var i den nordindiska staden Dharamsala där Dalai Lama och en stor mängd exiltibetaner lever. Där finns hans exilregering och där har han bott sedan flykten från Lhasa 1959 han har aldrig återvänt till sitt hemland Tibet.

Jag mötte en man med oerhörd karisma, som

talade enkelt och vardagligt med stora leenden och skratt. Jag fick själv lust att le och efter att ha tillbringat några minuter i hans sällskap kunde man inte låta bli att känna sig lyckligare. Jag hade före audiensen fått framföra vilka frågor eller ämnen jag önskade ta upp med Dalai Lama. Ämnet var ju i mitt fall givet – de tibetanska hundarna och tibetanernas inställning till djur och natur baserad på den buddhistiska tron. Jag fick bekräftat att en nära frändskap existerar mellan det tibetanska folket och dess hundar genom historien och att kärleken till djur är medfödd hos de flesta tibetaner. Jag kommer ihåg hans ord ”min religion är mycket enkel – min religion är kärlek och omtanke och omfattar allt levande”.

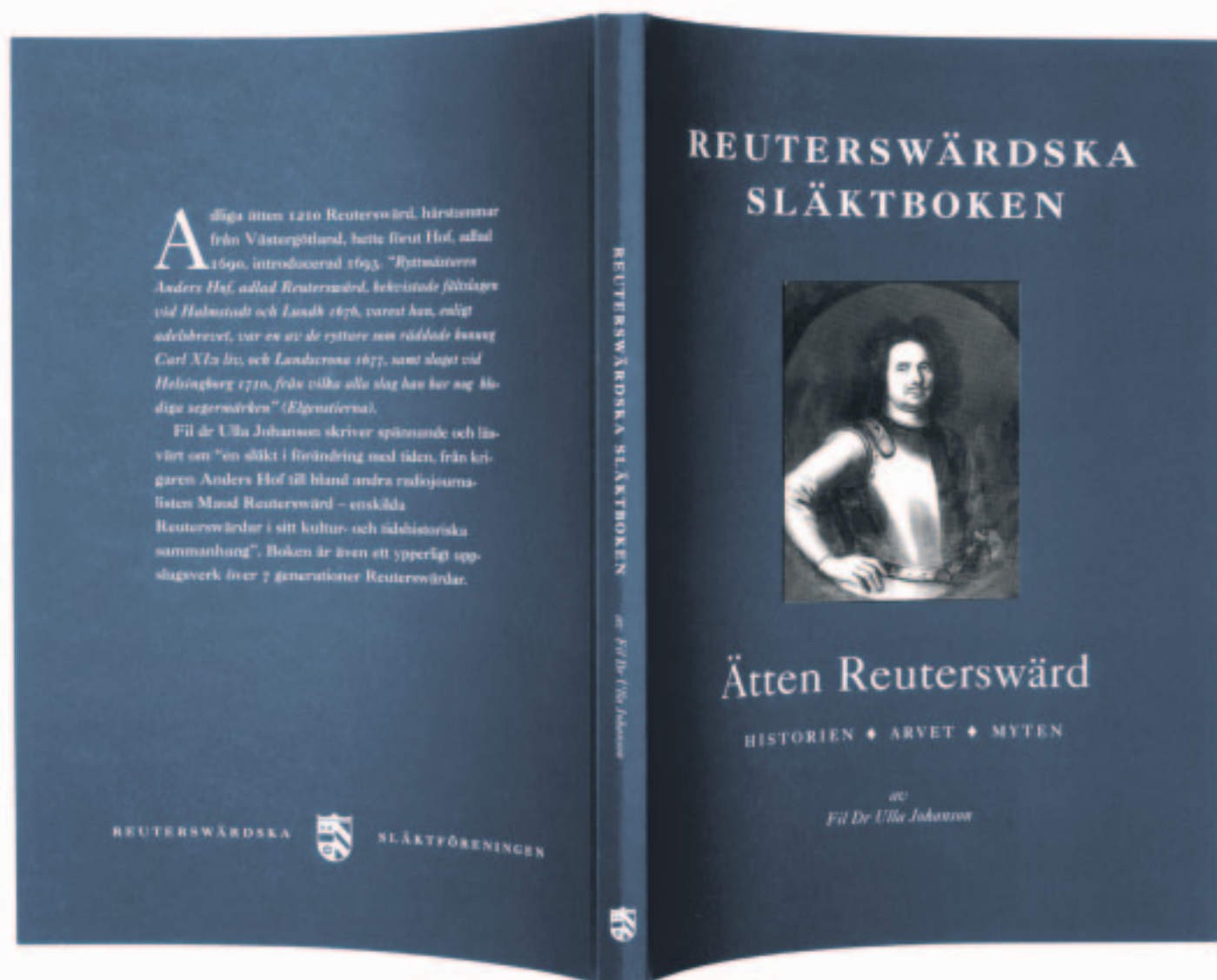
Det fanns en fråga som jag aldrig ställde till Dalai Lama. Fanns det en liten tillgiven varm hund vid sidan hos den lille pojken som vid fem års ålder utan sin familj fick flytta till det stora kalla Portala-palatset? – Jag hoppas verkligen det.

*Marina Reuterswärd (II)
Invalid som ledamot nr 1 i
Svenska Kynologiska Akademien*

Hans Helighet den 14:e Dalai Lama med en tibetansk terrier.



Köp:



REUTERSWÄRDSKA SLÄKTBOKEN

Spännande läsning från pärm till pärm, 208 sidor med över 140 bilder.

Försäljes av:

Marina Reuterswärd

Rosornas väg 15, 182 38 Danderyd
tel och fax: 08-755 57 58
email: marina.reutersward@telia.com

Per Reuterswärd

Linnégatan 76, 115 23 Stockholm
tel: 08-660 49 15, fax: 08-660 12 09
email: per@reartek.se

Pris: 375 kronor inkl. porto och emballage.

Den Reuterswärdska Släktföreningen

Vision, inriktning och betydelse



Vårt gemensamma släktskap sedan sekler är ett arv som förts vidare från generationer till generationer och kommer så fortgå att föras vidare in i framtiden.

Om än vårt namn och dess historia förblir oföränderligt över tiden förändras allas vår omvärld allt snabbare samtidigt som släktskapet hela tiden finns i nuet.

Familjeband och släktskap lever i förening, men de får i dagens avancerade och teknologiska samhälle allt mer divergerande möjligheter att utvecklas och fördjupas.

Släktskapet måste i konkurrens med familjebanden motstå arbetslivets globalisering, allt mer pressade tidsmarginaler i vardagen och hantering av ett ständigt ökande informationsflöde för individen.

Prioriteringen blir då stark på de allra närmaste familjebanden om inte släktskapet dels med lätthet kan hållas levande, dels erbjuda speciella tillfällen för roliga upplevelser, trevlig samvaro samt kanske även en öppning i det egna arbetslivet mot nya möjligheter.

I syfte att föra en dialog och skapa ett forum kring gemensamma visioner och inriktning för släktföreningens verksamhet har styrelsen beslutat att gå ut med en rundfrågning eller kalla det enkät

för att ta in så många synpunkter som möjligt i dessa frågor.

Vi vill se detta som en idebank och vägvisare inför vår verksamhetsperiod och även som kanske en vision för kommande styrelser och verksamhetsperioder. Självfallet kommer i framtiden skiftande idéer komma fram och tankar om inriktning förändras, vilket är helt naturligt och så det skall vara. En levande och förändrings benägen släktförening kan bli hur bra som helst till allas glädje och till stort personligt utbyte.

När vi nu hoppas att många tar tillfället i akt att påverka ber vi att Ni sätter focus på följande punkter i Edra synpunkter och uppslag.

- Särskilda sammankomster och evenemang
- Löpande umgänge, kontakt och former för kommunikation
- Hemsidan www.reutersward.info, syfte/uppbygg/användning
- Bulletinen, form/innehåll/utgivningsfrekvens
- Utflykter, besök och aktiviteter
- Vård av minnesmärken, gravstenar mm,
- Omhändertagande och handhavande av Reuterswärdiana och donationsgävor
- Tankar kring lovvärda speciella släktprojekt

Bilagt finner Ni vår rundfrågan och enkät med information om ifyllande samt vart Ni skall skicka in den. För de som vill kan Ni även gå in på vår hemsida www.reutersward.info, och lämna synpunkter direkt på särskilt formulär.

Inför en dialog av detta slag är det oerhört viktigt att vi alla förstår följande villkor och omständigheter; Släktföreningens arbete och insatser vilar helt på ideell grund och enskilda personers engagemang på sina fria tid samt det handlingsutrymme som vårt släktkapitals avkastning ger. Vi måste alla inse att de många tankar kring... **Vision, Inriktning och Betydelse** som inkommer med enkäten, kan förhoppningsvis bli till verklighet endast när tid och ekonomi så tillåter i och inför framtiden.

Styrelsen för Reuterswärdska Släktföreningen

Meddelande från Arkivnämnden

Nygammal besättning utsågs i Arkivnämnden av släktmötet i höstas. Vi ställs inför stora uppgifter. Vad behöver göras med Släktföreningens eget arkiv för att öka systematiken och genomlysningen och kunna föra ut delar av innehållet till medlemmarna, exempelvis i Bulletinen, vid utställningar i Riddarhuset under släktmötena, via föredrag samt kanske i speciella utgåvor. Hur vill vi att den närmaste framtiden ska se ut i detta avseende? Och vilka ställen i övrigt är viktiga för att hitta material om släkten och tidigare generationer av släktmedlemmar?

Låt mig först säga att en ovärderlig tillgång och källa är släktboken som kom ut år 2000. Att slå i den är det snabbaste sättet att skaffa sig information om släkten och släktmedlemmarna. På Riddarhuset, i det gamla skyddsrummet i östra delen av källaren ligger Släktföreningens eget stora arkiv. Vi har fördelen att få ligga inne i Riddarhusets eget arkiv tillsammans med ännu en adelssläkt. Det innebär att vi har kunnat breda ut oss på hyllorna i motsats till övriga släkter som är hänvisade till små låsbara fack ute i det s.k. släktföreningarnas rum. Ett mötesrum som inreddes för några år sedan i källaren. Våra arkivalier är av olika slag, föremål, brev och dokument, bilder, trycksaker m.m. och ligger nedpackade i kartonger och resväskor eller t.ex. Buster Rds gamla "fältkista". Marina och Per uppgjorde en datalista i början av 90talet men sedan dess har samlingarna vuxit.

Här nedan några övriga ställen med rikhaltig information om släktmedlemmar.

På **Stockholm Stadsarkiv** förvaras en samling Reuterswärdiana. Framförallt rör det sig om Knut d.ä. dagböcker som han skrev från skolåldern till året innan sin död. Ett livs vittnesbörd om stort och smått, om familj och militärliv, om lantliv och småstadsliv, om Sverige och styrelseskicket, men även om andra intressanta och allmängiltiga observationer.

I **Krigsarkivet** på Banergatan i Stockholm finns Reuterswärdiana som hänger samman med att militäryrket var dominerande för den manliga delen av släkten från den första generationen ända fram till och med den sjätte generationen. Det handlar om tjänstgöring och befordran, omnämnande i för-

bandshistoriska sammanhang, militärtekniska och militärhistoriska skrivelser samt dokument som efterlevande skänkt till arkivet.

Landsarkivet i Vadstena. Information främst om de tidigaste generationerna av släkten.

Riksdagens arkiv och departementen. Gäller framförallt hovmarskalken Patrik Oscar som satt i riksdagen och i dess utskott som ledamot av första kammaren under åren 1866-1895. I departementen har flera Reuterswärdar tjänstgjort. Edvard, Erik, Patrik, Reinhold, Wilhelm för att nämna några.

Uppslagsverken **Svenska män och kvinnor** och **Svenskt biografiskt lexikon** har vederhäftiga artiklar om flera Reuterswärdar genom tiderna.

Nationalmusei porträttsamling

De ovan nämnda källorna har för mig varit de viktigaste. Men det finns naturligtvis många fler arkiv, böcker och avhandlingar samt andra källor än så här att där man kan finna släktmedlemmar omnämnda respektive medverkande. Populärt är att idag kolla på webben, tex. via sökmotorn Google och namnet "Reuterswärd". Informationen här är tyvärr varken heltäckande eller seriös eller ens användbar.

*För arkivnämnden
Per Reuterswärd (III)
Patrik O Reuterswärd (I)*

Husdjuren på Åkershult

MINNEN FRÅN DEN GAMLA GODA TIDENS HEMBYGD OCH SKOLA.

AV ADOLF REUTERSWÄRD (II) PUBLICERAD 1922

Överstelöjtnant Knut A H Reuterswärd (II) 1838–1930 fick tio söner. Adolf Fredrik Vilhelm föddes som nummer två den 7 augusti 1867 på säteriet Åkershult i Östra Korsberga i Jönköpings län. Majoren Adolf hade ett sant intresse för hembygden och en litterär ådra som resulterade i flera böcker bl.a. *Minnen från den gamla goda tidens hembygd*

och skola. I kapitlet som skildrar husdjuren på Åkershult får vi en fin inblick i den tidens – vi talar om 1800-talets sista årtionden – syn på gårdens djur. Vi läser att hundarna och hästarna hade en central plats i familjens hjärtan. Möt Newfoundlandshunden *Läddi – hundars hund, klok, omutlig och trogen*. Den enastående hästen *Turcos* en av de

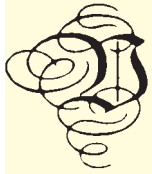
8–9 stycken som alltid fanns på gården – hästarna lämnade inte sitt hem förrän döden kallade på dem.

Låt er inte förskräckas av det ålderdomliga språket – det går faktiskt lätt efter ett litet tag.

T.v. Åkershult, Korsberga s:n 1879. Nedan: På Hultfreds slätt den 1 september 1896 regementsbefälhavaren överstelöjtnant Knut A H Reuterswärd (II) 1838–1930 på sin vita häst Lona. På den svarta hästen sitter regementskvartermästaren Kapten Oscar Byström.



Husdjuren



åra vänner husdjuren måste äfven egnas några rader. De bidrogo till trefnad och nöje på den gamla kära gården. De lefva qvar i vårt minne, ej blott till namn och karaktär, utan lifven genom händelser, i hvilka de voro "hufvudfigurer." De oss närmast om hjertat liggande vara hundarna.

Newfoundlandshunden Lady eller "Läddi", som hon kallades, var den första jag minnes. Hundars hund, klok, omutlig och trogen. Hon hade lockig, svartl'aggig pels, med hvit stjerna i bringan. Hennes födelsegård var Ed. Morfar hade vid flyttningen till fäderneslandet medtagit ett par newfoundlandshundar från Petersburg. Läddi var en renrasig afkomma af dessa. Hon var vår barndoms trogna lekkamrat och beskyddarinna. Bland annat lärde hon några af oss att gå. När vi grep o tag i hennes långa ragg, flyttade hon sig försiktigt framåt, så att vi kunde få stöd eller hålla balans. När vi som större badade i sjön, var hon alltid med och låg troget vaktande och spejande, att vi ej skulle gå för långt ut. När hon tyckte detta blev händelsen, begaf hon sig genast ut i vattnet och simmade utanför oss och i rundelar för att liksom maka oss åt land. Vi togo då ofta tag i svansen eller pelsen på henne, och då styrde hon helt förtjust mot land med oss. Hennes stora nöje var att simma efter käppar, som vi roade oss med att kasta ut i vattnet. I simkonsten var hon oupphunnen. När vi ibland rodde öfver den längsta delen af sjön - c:a 1/2 mil - för att helsa på grannarna på Holm eller Merhult, kunde hon ogeneradt simma efter båten både dit och hem igen. Mamma var hon mest förtjust i samt dernäst Lina. Så snart någon af dem lemnade gården, följde hon alltid med, såvida hon ej fick särskild befallning att stanna hemma. En gång reste mamma till kyrkan. Ingen märkte, att Läddi lunkat med, förrän vid framkomsten. Mamma bad då handlanden, patron Ekström, som bodde invid kyrkan, taga hand om Läddi. Hon låstes in i ett rum på öfre våningen, men då hon tyckte väntan blef för lång, tog hon sitt parti och hoppade ut genom det stängda fönstret, så att glasbitarna yrde om henne. Utan att vara det minsta skadad satte hon så i väg till kyrkan, som emellertid var stängd. Hon försökte då bryta sig in och lösryckte tvenne tjocka tvärlister på kyrkdörren. Folk, som kom tillstädes, ville köra bort henne, men hon morrade åt dem och visade så bister uppsyn, att ingen vågade närma sig. Kyrkfolket kom snart ut oeh med dem mamma, som ej blef litet förvånad. Läddis tilltag kostade pappa i reparationskostnader flera riksdaler, men hon förläts för sin trohets skull.

Hon var en enastående gårdvar, som med psykologisk blick såg hvad hvarje främling gick för. Utan vidare lät hon alla rättsinniga passera, nien personer med ful uppsyn eller af luffaretyp, blefvo ej mottagna. Hon bets aldrig, men hon slog med en blixtnabb stöt af framtassarna ikull den påträngande. Det hände en gång,

att en tvetydig person - en qväll sedan alla lagt sig - kom upp till gården, förmodligen för att be om nattlogi. Lädidi slog omkull honom och låg och vaktade honom hela natten, så han ej vågade röra en fena. När folk på morgonen kom till, lockades hon ifrån honom, hvarvid han genast "stänk i väg", det fortaste han kunde.

Lädidi var äfven clairvoyant - hon såg eller åtminstone hörde spöken. En mörk höstqväll, då vi som vanligt sutto samlade i salen vid brasan och läste indianböcker, lekte med tennsoldater eller dylikt, kom Lina in och sade: "Nu spökar det så dant på köksvinden igen, Lädidi är alldeles ifrån se" Pappa, som låtsades ej tro på spöken, - fastän han nog visste, att hemma liksom på alla gamla herrgårdar fanns dylika - tog en lykta och gick ut för att se hvad det kunde vara. Några af oss följde honom, nyfikna och med klappande hjertan. I köket smög Lädidi som en hare utefter väggarna med rest borst och svagt morrande. Ibland stannade hon och tittade lyssnande uppåt vinden. Pappa klef oförskräckt upp för den branta trappan lockande på Lädidi, men hon som annars var absolut lydig, smet feget sin väg. Spökena måtte ha flytt vid ljudet af pappas röst, ty när han kom upp på vinden, var allt der lugnt och stilla. Lädidi blef åter den trogna, oförskräckta gårdvaren, som med ljude-
lig stämman fullgjorde sin vakttjänst der ute i mörkret.

En vacker sommarmorgon fanns Lädidi ej på sin sedan åratals vanliga plats, sin koja eller gräsplanerna deromkring. Endast hennes ättelägg "Semirca", den enda bland otaliga valpar, som hon fick behålla - för att trygga gårdvarssysslan - lekte derstädes. Ingen reflekterade i början allvarligare öfver hennes bortavaro, men fram på förmiddagen blefvo vi förvånade, på eftermiddagen oroliga. Följande dag begåfvo vi oss ut att söka, och fann jag af en tillfällighet Lädidi liggande död och starkt uppsvälld bland den höga vassen vid sjöstranden i närheten af smedjan. Troligtvis hade hon fått något gift och drifven af brinnande törst begifvit sig ned till sjön. Allas sorg var stor, och hon begrofs högtidligt under en stor alm i parken, der en sten restes på grafven.

Semirca - namnet hänsyftade på släktens ryska ursprung - tycktes ej så mycket sakna sin mamma, af hvilken hon hållits "på mattan", då hon ej var nog respektfull i sin lekfullhet. Fastän ej rasren, bråddes hon dock fullständigt på Lädidi, samma tjocka, svartlockiga pels, samma hvita stjärna i bringan. Hon var endast något mindre samt hade hvita framtassar. Att någon större jakthund i trakten var hennes pappa tycktes obestridligt, enär hon besatt en obetvinglig jaktlust; dref hare, ehuru mestadels tyst, skällde fågel, ekorre och katt samt var särdeles duktig på änder. Hon var nästan alltid mig följaktig under mina ströftåg med bössa, och djur af alla nyss nämnda slag har jag skjutit med hennes bistånd. I följd af sin jaktlust skötte hon ej sin vakttjänst ordentligt, hvarför hon ej var vidare omtyckt af vederbörande, och hennes otaliga kärleksäfventyr blefvo också småningom osympatiska. Hon lefde emellertid sin tid ut, och dog i frid för ett välriktadt skolt af den store jägaren löjtnant Svahnberg på Merhult, samt begrofs vid sin moders sida. Vi upptogo bland hennes oräkneliga ättlingar en valp, som döptes till Björn, och blef han märkvärdigt nog Lädidis fullkomliga afbild i allt, ehuru till växten något större. Utom som gårdvar tjänstgjorde han äfven som dragare, hvilket förut omtalats. Björn lefde

quar på gården långt efter det vi flyttat derifrån. Hans slutliga öde är till mig obekant.

Vallhunden Valle, en liten svartraggig, krokcent stubbsvansad individ, lefde utslutande hos fåren, hvilka han såväl ute som inne hade sträng uppsikt öfver. Mot oss var han osällskaplig och otillgänglig. På äldre dagar företog han sig att jaga och nafsasina skyddslingar, särskildt då han skulle drifva dem hem om qvällarna, hvarför han på anmodan sköts af löjtnant Grönhagen på Hjertaryd.

Slutligen hade vi en stöfvartik, Vega, ej synnerligen framstående som jakthund. Hon råkade under höslåttren få båda frambenen afhuggna af en lie och måste omedelbart aflifvas.

Läddi, Semirca och Björn hade alla den egenheten att skälla på månen. Under månljusa nätter, särskildt på höstsidan, sutto de på gräsplanen framför "boa" och skällde med nosen mot månen. Det var då ej det vanliga, så att säga yrkesmessiga skallet, utan en hel tongång, börjande i lägsta bas och upp till högsta diskant. Det föreföll, som om de, upprymda och tjusade af den trolska skönhet månljuset förlämnar naturen, gånsv sina känslor luft i nattlig sång. Om vi vid dylikt tillfälle gick fram och klappade och talade med dem, besvarade de endast flyktigt och mera af höflighet vänskapsbetygelserna, och drogo sig snart undan för att fortsätta litet längre bort den afbrutna serenaden. Jag tror, att detta skällande, som kunde pågå timvis, var hundsjälen obestämda längtan efter ett bättre hundlif i de sälla jaktmarkerna.

På landet fanns då för tiden mången gammal djupt religiös filosof, som med någon allmän vetskap om saker och ting, flitig bibelforskning och fantasi, försökte förklara allting. Så ock hvarför hundar vid vissa tillfällen skällde på månen.

Helvetet befann sig enligt dessas tro på månen. Der fanns nemligen det yttersta mörkret och kölden, omvexlande med den yttersta hetta, som bibeln säger. Likaledes omnämnes i bibeln, att själarne vägas. "Så uttydde profeten Daniel den skrift - "Mene, mene tekel upharsin" - som en osynlig hand under dryckeslaget i konung Belzassars sal skref på väggen: "Du har blifvit vägd på en våg och befunnen alltför lättan" - Månen har en stark dragningskraft, den lyfter hafsvattnet. Den kan alltså draga till sig de alltför lätta själarne, bibelns agnar. Hundarna kunna se spöken. Under månljusa nätter se dessa då de själar, som i kaotiskt virrvarr dragas upp utefter månstrålarne; somliga ridande på qvastkäppar, andra utan dessa hjälpmedel. Det är denna "spökbrigad" hunden så oafslätligt skäller på. -

Näst hundarna kom naturligtvis hästarna i vår särskilda omvårdnad. Det fanns alltid på gården såsom stående antal 8 à 9 stycken, hvilka i tur och ordning blefvo gamla trotjenare, som ej lemnade hemmet, förrän döden kallade dem. Alla voro de snälla och fromma, så att vi kunde klappa och smeka dem samt rida på dem med endast grimskafvet som tygel. Att rida i vall och till stall var ett omtyckt nöje på sommaren.

Att hästarna skenade förekom som jag minnes endast två gånger. Ena gången skenade Freja under den förut omtalade julottefärden, en annan gång Brage vid en färd från handelsboden vid kyrkan. Båda gångerna gick det lyckligt. Brage fick

emellertid, när han kom hemrusande, ehuru med släde och allt i behåll, omedelbart göra färden omigen, och detta syntes ha botat honom för framtiden.

Främst af alla stod den äfven förut omnämnde Turcos. Följande händelse belyser den hästens enastående förstånd och fromhet. En mörk höstkväll reste pappa, Carl Gustaf och jag hem från ett besök hos grannarna på Bystad. Vi sutto alla tre i en lätt kärra på det enda sätet. Det gick som vanligt i susande fart trots mörkret. Hunna ett godt stycke in på den genom tät gammal granskog gående vägen en bit från Hultsvik, gick ena kärrhjulet upp på en stockända vid vägkanten. Ekipaget stälpte i ett ögonblick, hvarvid äfven Turcos, då skaklarna voro fasta, föll på sidan. Jag hade slumrat till och befann mig i en angenäm dröm, då jag omildt väcktes af stickningar i ansiktet. Vi hade lyckligtvis fallit på en svällande granris-hög, hvilket kanhända räddade våra lif. Turcos låg fullkomligt orörlig, så vi trodde först att han slagit ihjäl sig. Mörkt var det, så att vi sågo ej handen framför oss. Jag skickades till Smedhemmet, ett par hundra me ter derifrån för att låna en lykta. Under hela tiden till dess lyktan och Calle i Smedhemmet anlände, hade Tureos ej rört sig. Och han låg fortfarande orörlig, då pappa, liggande på knä emellan hans ben, med en knif, som rördes under honom, afskar den mot marken liggande dragremmen. Sedan äfven den andra lossats, och kärran dragits bakåt, sprang han upp som en pil, men stod derefter stilla och lät ånyo spänna sig för, som om ingenting händt. - Turcos var ett underbart djur, ett exempel till och med för människor. In i sena ålderdomen, 16–18-årig, drog han med samma energi, kraft och arbetsglädje såväl den lätta vagnen som det tunga lasset. En välriktad kula från löjtnant Svahnberg ändade detta åt sträng pliktuppfyllelse egnade lif.

Till utseendet var Turcos mörkbrun, smärt och tinlemmad med svanhals och litet hufvud, stora, milda ögon och böljande svans och man.

En annan häst af gröfre typ var Balder. Han gjorde verkligen skäl för sitt namn, snäll och from som ett barn. På honom kunde vi utan fara klänga och klättra. Det var han, som var med om Karlssons dödsfärd från Hvetlanda. Balder gick oftast i par med guldfuxen Brage. Vidare hade vi parhästarna Jäntan och Alf, Tor och Frey. Ett litet vackert sto efter Turcos och Freja, Anna, lärde folket att äta hästkött, hvilket förut ansetts alldeles odugligt till människoföda. Anna skadade sig, så hon blef halt, hvarför hon slaktades ned. En vacker dag bjöds allt folket på kalas, hvarvid bland annat förekom hästbiff med lök. Det åts tappert. "Aldrig kunde vi tro", tyckte de, "att hästkött kunde vara så mört och godt". Så blef den fördomen botad.

Till stallet hörde alltid en bagge, i tur och ordning benämnd "Pelle". Han gick fritt omkring och lefde flott på allt som spilldes från krubborna. Han kördes också med samma sele och vagn eller kälke som Björn. Snart nog blefvo dessa baggar ganska morska och förmätna, så att, om man ej såg upp, kunde man oförmodadt få en puff, som försatte en pladask i golfvet eller i motsatta väggen och härvidlag togs intet anseende till person. Derför blev det ofta afgang och ombyte af stallpel-larna.

Bland korna hade vi också våra favoriter, först och främst den stora, hvitbrokiga "Mira". Som små ville vi helst ha vår mjölk från henne. Under vackra sommar-eftermiddagar brukade vi följa ladugårdspigorna med mjölkkärran till kohagen för att plocka bär under det korna mjölkades. Oftast stodo dessa framme vid "röda grinden" och väntade när man kom. I annat fall ropade flickorna med ljudlig röst: "Kom mi ko, kom mi ko", och då dröjde det ej länge, förrän Miras skälla hördes allt närmare. Snart sågo vi henne skrida fram värdigt och majestätiskt med hela raden efter sig. Sedan vi plockat våra grant bemålade bleckmuggar halfva med alla sorters mogna bär, fingo vi mjölk på dessa, ljum och fet, direkt från Miras spenar. Så renligt var detta just ej, men sådana småsaker generade inte på den tiden. De öfriga kornas namn voro: Rosa, Maj ros, Lilja, Maja, Kulla, Pella, Stolla, Stella, Viola, Karna, Broka m. fl.

På våren, när fåren "lammade" fingo vi taga ut hvar och en sin lilla lammunge, som fick ett vackert band om halsen med olika färg för olika egare. I början var det alltid så kärt med de små lammungarna, men så snart de blifvit stora får, var också kärleken slut.

Oxarna voro utan intresse för oss. Dock kommer jag ihåg en, från ondsint tjur förvandlad, jättelik dylik, som kallades "Bölen", hvilken under många år var den starkaste och bäste dragaren i trakten. Han slutade som biffstek.

Oxarna voro lediga en stor del af sommaren. De vistades då ständigt i en vild och klippig hage, genomfluten af en bäck. Den kallades oxhagen och låg en god bit från gården. Här tillsågos de ett par gånger i veckan af "Gustaf eller Calle i lag-årn". En vacker julieftermiddag kom Gustaf hem och omtalte, att han ej kunde hitta de "bloddröde stutarna". Genast uppbådades folket till skallgång. Efter mycket sökande återfunnos båda stendöda i ett kärr, bevuxet med täta albuskar. Sorgen var stor, icke minst bland folket, öfver de vackra stutarna, lika som ett par bär och af en ovanlig, nästan blodröd färg. Veterinären utrönte, att de ätit af en giftig ört, sprängört, som förekom på detta ställe..

Dufvorna, som bodde i ett dufslag på köksvindens gafvel, hade vi också mycket nöje af att mata och se på. Alltefter färgprakt och storlek benämndes de: Kejsaren och Kejsarinnan, Kungen och Drottningen, Hertigen och Hertiginnan, Grefven och Grefvinnan etc. ända ned till Petter och Stina.

Grisarna och kattorna hade litet eller intet intresse för oss.



Lisen, Oscar, Felix och Frida

AV MÅNS REUTERSWÄRD (I)

Eftersom Bulletinen denna gång ägnar sig åt djur i slakten som ju mest har bestått av berömda hästar och hundar och en och annan papegoja tänkte jag bidra med katter, vanliga bondkatter

Historiskt sett känner jag inte till några berömda katter i slakten men jag kan bidra med våra egna 3 gråspräckliga katter Alla så lika varandra, mor med son och dotter att endast barnbarnen kan se skillnaden mellan dem. De är: Mamma Lisen dottern Frida och sonen Felix. Fadern Oscar, som tyvärr avvikit, var en väldigt stillig röd hankatt även han av bondkattsläkt. Vi hade alltså 4 under några år.

När man har katter lär man sig snart att de är dom som har valt att var med oss inte tvärs om. De är mycket självständiga varelser och lever sitt eget liv. De har naturligtvis en egen ingång genom ett sinnrikt system av kattluckor genom vår källare genom vilka ibland även objudna gästkatter tar sig in och länsar mat skålarna. Sånt får man leva med men det kan bli lite kostsamt ibland. Kattmat är



nämligen en mycket lönsam affär för kattmatsfabrikanterna.

Katter känner på sig vad som skall hända. Varje gång som någon tar fram en resväska anar dom genast oråd och lägger sig då gärna i eller ovanpå packningen. Dom gillar inte att bli övergivna och utlämnade till våra grannar som kattvakter.

Det finns inget mera avspänt och avslappnat än en katt som sover. Oftast ihoprullad som ett litet knyte eller utsträckt på ett skamlöst skönt sätt. Man kan studera katter och lära mycket av deras sätt att leva. Trots en stor självständighet och stor integritet är de mycket kärlekstörstande och pockar ibland på uppmärksamhet.

Vid morgonkaffet sitter alltid en katt ovanpå tidningen så att man inte skall ägna sig åt något annat än en stunds kliande innan man kan ta del av världsproblemen.

Men att mötas av tre nyfikna katter i dörren när man kommer hem ger mycket tillbaka av kärlek och omtanke.

Ibland ger någon av dem sig iväg på äventyr och kan vara borta i flera veckor Detta skapar naturligtvis stor oro i familjen och alla börjat leta överallt.

En gång hade en katt flyttat ut till en ö utanför Vaxholm där vi bor. Hur hon hade tagits sig dit det vet ingen. En vänlig dam som bor på ön ringde oss och berättade att hon hade en vildkatt som åt upp deras katts mat Vi for ditt och efter en stund dök vår katt upp och fick åka hem i bur Antagligen hade hon gått på isen över till ön men inte hunnit tillbaka innan isen hade gått upp.

Att som barn på 30-och 40 talet växa upp med namnet Måns var inte lätt. Gösta Knutsson gjorde livet till ett elände för en 7- åring som just börjat skolan och retades för att var den elaka katten Måns. Det tog många år innan jag uppskattade Pelle Svanslös böckerna.

Numera är Måns ett vanligt namn med egen namnsdag tack och lov.

Att få växa upp med djur är mycket viktigt. Barn får ett naturligt förhållande till levande varelser och lär sig att visa respekt för naturen i alla dess former, en förutsättning för att utvecklas till en bra människa.

Måns Reuterswärd

Mingelgenerationen

AV THERESE REUTERSWÄRD (III)

I helgen fick jag ett mejl från en kille. Han skickade ett så kallat "vänskapsbrev" vars syfte är att man skickar det till alla sina vänner och uppmanar dem att i sin tur skicka brevet vidare. För att mailet mejlet inte ska klassas som skräppost krävs att avsändaren prickat exakt rätt på mottagarens e-postadress, något den här personen lyckats göra trots att efternamnet ofta ställer till problem för folk som inte känner mig. Jag kände inte den här personen, som dock själv uppenbart ansåg att jag var en av hans närmaste vänner. I ett svar till honom var jag tvungen att skriva "känner jag dig"? Relativt snabbt fick jag svar från killen, som tydligen hade varit hemma hos mig för inte så länge sedan. Efter ett par turer via mejl redde vi äntligen ut att den Therese som han hade haft för avsikt att mejla inte var jag. Samtidigt som jag drog en lättnadens suck över

att jag faktiskt inte glömt bort att jag kände den här människan, insåg jag att det fanns en person till som hette samma som jag! En tjej som faktiskt bor i Stockholm och bara är ett år yngre än jag. Hur kunde jag inte känna till det? Är vi en så stor släkt?

Många av er känner säkert igen den här situationen, eller något liknande. Hur ofta får man inte frågan om man känner "den och den"-Reuterswärd? Eller om man möjligtvis är släkt med äventyraren eller konstnären Reuterswärd? Jag minns hur förvånansvärt många av mina klasskompisar från högskolan, som undrade om jag var släkt med Ferdinand. Fortfarande har jag ingen aning om vem denne mystiske Ferdinand Reuterswärd är.

1981 kom jag till världen tillsammans med 94 147 andra barn. Faktum är att över en miljon svenskar är födda på 1980-talet. De brukar sägas att vi skulle möta särskilt motstånd både i studie- och i arbetslivet just på grund av en enorm konkurrens från det som ofta kallas "mingelgenerationen". 80-talisterna utmärks nämligen av att vi är uppvuxna med ständig kontakt - det är ett evigt chattande, mejlande, och sms:ande. Vår generation beskrivs inte sällan som rastlösa nätverkare med många

kontakter i mobiltelefonen. Jag förstår vad de menar. Man har sina olika kretsar av vänner, en för gymnasiepolarna, en krets för barndomskompisar, en tredje från högskolan och en fjärde från idrotten eller lumpen. Parallellt med detta är man säkert med i minst tre olika organisationer, två frivilligföreningar och en mentors-

grupp. Har man varit flitig har man säkert också engagerat sig i ett nätverk av något slag. Så vem har intresse av att engagera sig i släkten? Släkten är ju den enda sammanslagning som man inte själv valt att bli medlem i, den enda som man måste stå ut med på julafton och som då och då håller stela släktmiddagar som man blir tvingad att gå på, trots att man hellre vill sitta hemma och spela "Sims" eller kolla på "Lost". Men i samma undersökningar som ovan påstås det också att eftersom

80-talisterna är färgade av ett samhälle med ungdomsarbetslöshet, brottslighet och skilsmässor är vi en sökande generation som tyr sig till gamla värden. På ytan handlar det om frihet, men djupast sätt om livsglädje och trygghet. Liksom en tilltro till familjen.

Traditionellt sett har nätverkande alltid varit värdefullt, även om det är först de senaste åren som fenomenet fått den hauss som den förtjänar. Nätverkande har sagts vara nyckeln till de mest värdefulla kontakterna, till de informella samtalen och till de innersta kretsarna. Men ofta söker man sig till grupper av personer som har samma intresse eller yrke som en själv och blir medlem i flugfiskarnas förening, eller i kvinnoföreningen på jobbet. För mig sitter styrkan i ett nätverk i det motsatta - att komma från olika bakgrund och ha olika intressen, utbildning och yrken. Det är när en tandläkare, receptionist och en tekniker möts som det blir intressant, även om sådana grupper kan vara svåra att bilda utan att deltagarna har någon gemensam nämnare. Det är här släktskapet kan komma in i bilden som gemensam faktor. Jag kan nämligen tänka mig att incitamenten är större att hjälpa en annan Reuterswärdare, än någon man inte har



Therese Reuterswärd

någon koppling till alls.

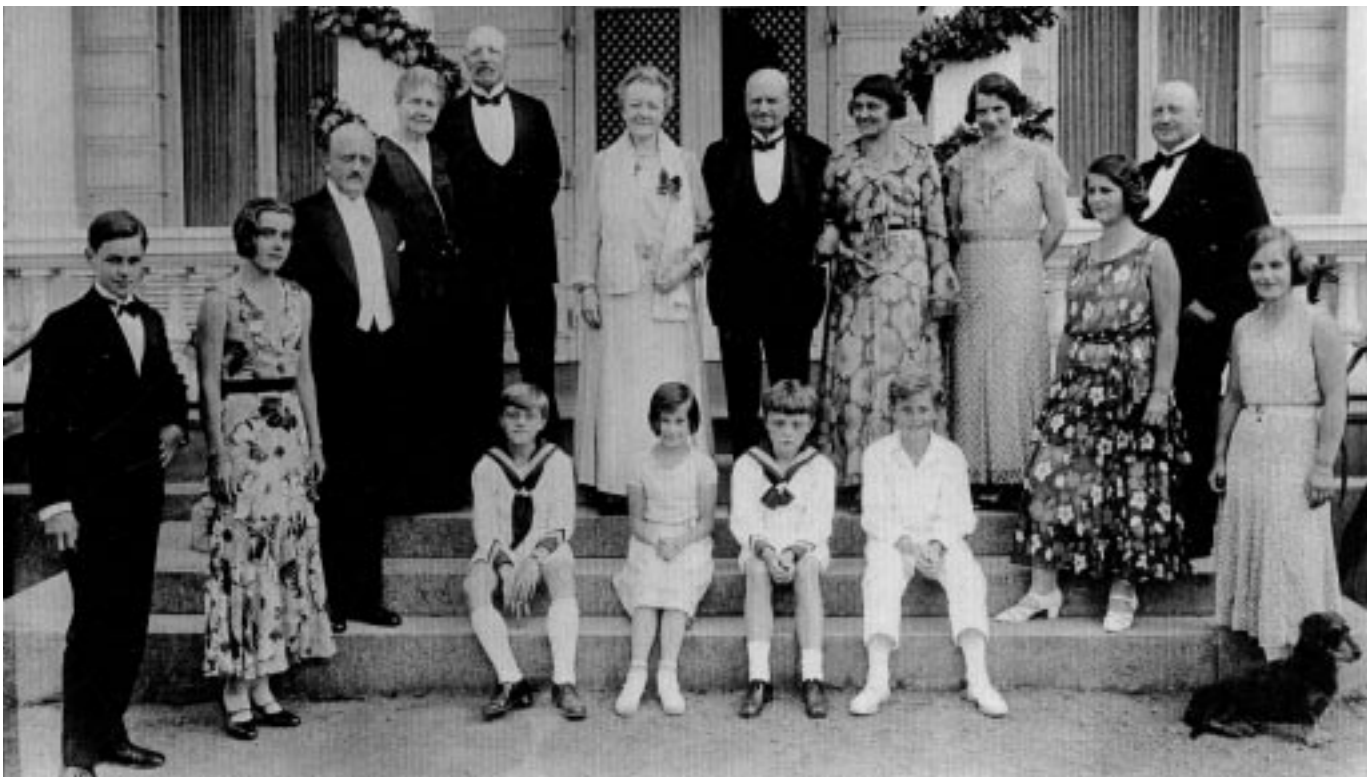
I höstas genomförde jag en miniundersökning för att ta reda på hur stort intresset var för en ungdomssektion i Släktföreningen. Resultaten styrkte vad jag visste – släktens ungdomar är inte intresserade av vad släktföreningen gör eller står för. De få personer som tyckte att det kunde vara värdefullt att träffas ville inte besöka gravstenar eller rita släktträd, utan diskutera jobb, studier och karriär under avslappnade former. Liksom jag finns det också de som önskar att de hade mer koll på just sin generation och vilka blodsband, -bröder och -sysstrar som man kan finna (och utnyttja) där. Jag tror därför att inriktningen på släktverksamheten måste ses över om man vill att nästa generation ska bli engagerade att ta över. Fler ungdomar måste erbjudas platser i styrelsen och få en chans att påverka föreningens aktiviteter och funktion. En plats i en styrelse är dessutom mycket åtråvärt på en meritförteckning. Andra förslag för oss under trettio är att någon gång i månaden anordna förutsättningslösa träffar över en öl efter jobbet/plugget (kanske någon i släkten som äger en restaurang?) Den IT-utveckling som släktföreningen tagit steget mot är också något som skulle kunna hjälpas på traven av alla duktiga data- och IT-ungdomar som finns. Vår historia måste göras elektronisk för att klara både bortfall och tillskott på ett

flexibelt och dynamiskt sätt. En tanke som varit på tal är att sätta upp en databas med alla släktrelationer och sedan publicera den mot ett grafiskt gränssnitt på webben. Ett forum på hemsidan, där man kan utannonsera sina tjänster eller efterfråga andras, är ytterligare ett förslag på hur "mingelgenerationen" kan tillmötesgå.

Adelskaps- och släktaktiviteter har av tradition alltid varit gammaldags och konservativa. Släktforskning, dyra middagar, baler, vin- och ostprovning samt utflykter för dryga tusenlappen är fortfarande vad som kännetecknar Riddarhuset, och till viss del även vår egen släktförening. Jag läste en bok i våras som handlade om en person vid namn Reuterswärd. Personen karakteriserades av att ha "fått allting gratis" och hade kommit långt i livet just tack vare sitt efternamn och det faktum att pappan var en framstående bankdirektör. Roligt som det är att efternamnet brukas blir jag stött av att ett adligt efternamn likställs med att ha vuxit upp med silversked i mun. Det är dags att vi ungdomar försöker ändra den bilden av adelskap och av Reuterswärdare. Att tillhöra en Reuterswärdsska släkten ska inte upplevas som högfärdigt och snobbigt, det ska vara häftigt och värdefullt.

Therese Reuterswärd

80-talist och nyutexaminerad civilingenjör



Carl och Rosa Reuterswärds guldbryllup på Jäders Bruk 1932.

Fr.v. Reinhold Rd, Elisabeth Åkerhielm, Patrik Rd, 2 vänner, Carl och Rosa Rd, Margareta Åkerhielm, Mary Rd, Gösta Rd, Viveka Rd, Hedvig Rd, taxen Bas Ildo.

Sittande framför: Gösta Rd, Caroline, Patrik och Göran Rd.

Meddelande från Stipendienämnden

Styrelsen för Reuterswärd ska släktföreningen inbjuder Dig härmed att söka stipendium på 6.000:- kronor. Studiestipendier kan utgå till studerande släktmedlemmar eller medlemmar som gör praktik-tjänstgöring. Berättigande att söka stipendier är medlemmar av släktföreningen födda 1980-1989.

Välkommen med Din ansökan på bifogad blankett. Blanketten kan även laddas ner från vår hemsida www.reutersward.info Pdf-fil (180 kb)

Sänd din ansökan till

Reuterswärd ska släktföreningen,
Stipendienämnden
c/o Viveka Eriksson
Strandpromenaden 13
192 66 Sollentuna
tel 08-754 2161
tage.eriksson@telia.com

FÖRE DEN 10 SEPTEMBER 2006

Släktföreningen delar varje år ut 6.000 kronor i stipendium till några av de unga inom släkten som satsar på utbildning. Förra året delade vi ut denna summa till sex stycken sökande. Stipendienämnden hade då 16 ansökningar, så vi fick prioritera de sökande som inte tidigare fått ett stipendium.

Det är mycket viktigt att ansökan inkommer i

tid. Eftersom släktföreningens fonder är bundna av gävobrev och testamenten är vi tvungna att ge stipendier till släktföreningens medlemmar enligt de regler som finns.

Vi uppskattar att de som studerar och har behov av ekonomiskt stöd söker hos oss även om ni har fått stipendium tidigare. Årets ansökningsblankett finns nu på hemsidan, så att ni kan göra er ansökan redan före sommaren. Blanketten är i pdf-format med färdiga fält, så att du kan fylla i den på skärmen, sedan skriva ut, underteckna och posta. Det går givetvis också bra att skriva ut den tomma blanketten och fylla i den för hand. Blanketten distribueras även med Bulletinen. Efter den 10 september kommer stipendienämnden att behandla inkomna ansökningar. Därefter kommer släktföreningens styrelse ta beslut om vilka som i år kan få släktföreningens stipendier.

Tänk på att också söka från andra källor. De som är födda Reuterswärd och är med i Riddarhuset kan söka allmänt från Riddarhusets fonder. www.riddarhuset.se

Stipendienämnden

Stipendienämnden består (2006–2008) av :
Viveka Eriksson (I)
Anders Reuterswärd (II)
Therese Reuterswärd (III)

Forts. fr. sid. 10

100 års tid tillhört släkten Snoilsky.”

Släktförhållanden och andra detaljer är för mig i dagsläget obekanta, varför detta beskrivna kanske saknar relevans. Men om kopplingar finns, är följande associationsbanor spännande; Anders och Lorents Peter Reuterswärd och Snoilsky's har gemensamma hemtrakter. I tiden kanske man umgicks, träffades eller var man åtminstone kända för varandra och därmed även insatta i enskilda personers historik. Inte mist såsom tillhörande ett och samma samhälls skikt. Att någon i trakten därtill varit den som en gång under slaget vid Lund ”räddat kungens liv” kunde väl närmast räknas som den tidens ”kändisskap”. Att detta faktum traderats och förts vidare bland släkter från bygden som i detta fall Snoilsky's förefaller inte sakna viss

sannolikhet och kan mycket väl givit inspiration till Carl Snoilskys versrad... *en gåva från en okänd soldat.*

Peter Reuterswärd

KÄLLOR:

Carl A. E. Reuterswärd; En Västgöta ryttare (1984)
Lars Ericson et al; Svenska Slagfält (2003)
Finn Askegard et al; Kampen om Skåne (1983)
Claes-Göran Isacson; Skånska Kriget
1675-1679 (2000)
K. Arne Blom; Slagfält i Lundabygd (1987)
Göran Rystad; Karl XI (2002)
Lars Tingsten; Slaget vid Lund, Karolinska
förbundets årsbok (1926)

Har du hunnit lära dig att hitta till webbadressen www.reutersward.info än? I detta lilla hörn av internet har släktföreningen nu huserat i två år. Våra sidor utvecklas i långsam takt och innehåller nu lite information om släkten, ett kapitel ur släktboken, lite information om släktföreningen, stadgar, uppgifter om och kontaktadresser till styrelsen, informationer från arkivnämnden och stipendie-nämnden, ansökningsblanketter för stipendium, bilder från de två senaste släktmötena, samtliga utgivna bulletiner, intressanta reuterswärdiana, nyheter, lite länkar, ett adressändringsformulär och en gästbok.

Besöksantalet har varit lite klent genom åren, men efter demonstrationen av sidorna som hölls under släktmötet i höstas har siffran dragit iväg. Många besökare kommer dock bara någon enstaka gång, medan styrelsen gärna skulle se webbsidorna som en naturlig samlingspunkt.

Att det inte självklart blivit så är dock inte så konstigt. En webbplats som ska bli välbesökt måste vara dynamisk. Det måste hända mycket och det måste kännas naturligt att återvända för att ta del av det senaste. Och så mycket händer ju faktiskt inte.

Men enbart styrelsen kan inte göra webbsidorna intressanta. Så mycket tid och material har vi inte. I stället är det upp till hela släkten att bidra! Om du har eller hittar något som kan vara av intresse för övriga släktmedlemmar, skicka in det! Det kan exempelvis vara:

- Fotografier
 - Texter om eller av Reuterswärdar
 - Tidningsurklipp, nya eller gamla
 - Intressanta eller roande fakta och uppgifter
 - Länkar till webbsidor av eller om Reuterswärdar
- Och har du ingenting sådant, skriv åtminstone en rad i gästboken – det har ingen gjort sedan oktober.

Se gästboken som en insändarsida, alla kan skriva och alla kan läsa. Den passar lika bra för seriösa inlägg som för glada vykortshälsningar.

Eller kanske är det något du saknar på våra sidor, en speciell avdelning eller inriktning? Tveka inte att höra av dig till webbmästaren, alltså under-tecknad. Det gäller också om du bara vill komma med lite kritik, eller tycker att alltsammans ser hemskt ut och gärna hjälper till med att göra om det. Om www.reutersward.info ska vara släktens sidor måste de också innehålla sådant som är intressant för släkten. Men självklart tar vi gärna emot beröm också...

Och skulle det finnas någon som vill hjälpa till med att knappa in vårt släktträd i en databas, så att vi kan publicera även det, blir vi väldigt tacksamma. Allt som behövs är att du är lite snabb på maskinskrivning och har en dator, gammal eller ny.

Skulle du byta adress eller telefonnummer är sekreteraren mycket tacksam om du använder det formulär som finns på sidorna för att anmäla detta. Det gäller även vid ändring av e-postadress. Dessutom ser vi gärna att alla som inte anmält sin e-postadress gör detta – det går bra med samma formulär. Vår önskan är nämligen att ha så många släktadresser som möjligt, eftersom det är ett snabbt och gratis sätt att nå ut med budskap av olika slag.

Den lilla släktenkät ni hittar bifogad med bulletinen går också att besvara på nätet. Snabbt, enkelt och gratis – gör det!

Så titta in på www.reutersward.info och skriv en rad i gästboken eller skicka dina tankar till webbmästaren! Levande webbsidor är bra webbsidor.

Anders Reuterswärd (III)

Webbmästare

anders@reutersward.nu

(eller använd snigelposten om du har material som du inte kan omsätta i datorformat:

Runsavägen 44, 168 54 BROMMA)

Förändringar inom släktföreningen

SEDAN JUNI 2005

Avlidna

Thérèse Reuterswärd f. Ingeström (III) f. 1912
avled 2005-12-24

Ebba Reuterswärd (III) f. De la Gardie 1914
avled 2006-06-24

Marianne More fd Reuterswärd (III) f. 1918
avled 2006-06-30

Ingångna äktenskap

Carl Fredrik Reuterswärd (II) och
Gabriella Enander 2006-06-17

Släktföreningen har 334 medlemmar per 2006-05-31.

Vår äldsta släktmedlem är nu Gunnel Reuterswärd (II) som firade sin 95-årsdag den 20 mars.



Släktens Grand Old Lady Gunnel Reuterswärd magnifik strålande elegant i utsökt vacker klänning på kyrkogången Östra Hoby kyrka den 17 juni 2006 vid barnbarnets Carl Fredrik och Gabriellas bröllop.

Fotograf: Anders Raaf



Carl Fredrik Reuterswärd (II) och Gabriella Enander vigdes i Östra Hoby kyrka den 17 juni 2006. Bruden bar Reuterswärdsska släktens brudslöja från 1882. Förra gången var 1944 och då hetten bruden Elisabeth Åkerhielm som bar sin mormors friherrinnan Rosa von Ungern-Sternberg (1856–1938) brudslöja vid giftermålet med Carl Reuterswärd (I) 1853–1932 i Karlsruhe i juli 1882. Den 124-åriga brudslöjan, som skänktes till Reuterswärdsska Släktföreningen av Rosa har nyligen varit hos en textilkonservator för att om än med största försiktighet klara av att användas av nya Reuterswärdsska brudar.

Fotograf: Anders Raaf



REUTERSWÄRDSKA SLÄKTFÖRENINGENS

styrelse 2006-2008

ADRESSLISTA

Peter Reuterswärd (III) Ordförande	Polhemsgatan 31 112 30 Stockholm	08-653 86 88 070 319 04 85 peter.reutersward@home.se
Marina Reuterswärd (II) Sekreterare	Rosornas väg 15 182 38 Danderyd	08-755 5758 070 756 42 88 marina.reutersward@telia.com
Vilhelm Reuterswärd (III) Skattmästare	Östbovägen 15 182 56 Danderyd	08-755 84 85 0708 718 220 vilhelm.reutersward@mavire.com
Måns Reuterswärd (I) Ordinarie ledamot	Roddargatan 5 185 34 Vaxholm	08-541 322 81 mans.@reutersward.se

SUPPLEANTER

Wilhelm Reuterswärd (III) Suppleant	Norrkroken 22 181 65 Lidingö	08-766 62 63 070 593 94 14 wilhelmr@algonet.se
Anders Reuterswärd (III) Suppleant	Runsavägen 44 168 54 Bromma	08-3722 52 070 772 89 16 anders@reutersward.nu
Dan Reuterswärd (I) Suppleant	Västerviksvägen 14 182 35 Danderyd	08-656 87 82 0706 877 399 dan.reutersward@se.transport.bombardier.com

REVISORER

Claes Reuterswärd (III)	Bergdalsgatan 22 582 45 Linköping	013-14 26 71 clare@inr.liu.se
Fredrik Reuterswärd (III)	Smedsbacksgatan 7 115 39 Stockholm	0706 351 066 fredrikreutersward@bredband.net

ARKIVNÄMND

Per Reuterswärd (III)	Linnégatan 76 115 23 Stockholm	08-660 49 15, 660 87 85 per@reartek.se
Patrik O Reuterswärd (I)	Ekebydalsvägen 2 182 65 Djursholm	08-755 16 62 famreutersward@yahoo.se
Carl R Reuterswärd (II)	Disavägen 2 182 63 Djursholm	08-755 89 07

STIPENDIENÄMND

Viveka Eriksson (I) Sammankallande	Strandpromenaden 13 192 66 Sollentuna	08-754 21 61 tage.eriksson@telia.com
Anders Reuterswärd (II)		
Therese Reuterswärd (III)		



LÄS BULLETTINEN

– TIDNINGEN

SOM SKRIVS

AV

REUTERSWÄRDARE

FÖR

REUTERSWÄRDARE

